

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ,
ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

О. В. Пуніна, О. Є. Соловей

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методичні вказівки
для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія
освітньо-професійної програми «Українська мова та література»
й освітньо-професійної програми «Прикладна лінгвістика»

Вінниця
2025

УДК 82(100)(091)(072)
I-907

*Затверджено на засіданні вченої ради
факультету іноземної та слов'янської філології
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 7 від 30 січня 2025 р.)*

Укладачі:

Ольга Пуніна, канд. філол. наук, доц. кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури (*Історія світової літератури (античність – початок XIX ст.); Словник ключових понять*);

Олег Соловей, канд. філол. наук, доц. кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури (*Історія світової літератури XIX і XX ст.*).

Рецензенти:

Дарина Ігнатенко, канд. філол. наук, доц. кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури;

Ярослава Григошкіна, канд. філол. наук, доц. кафедри теорії і практики перекладу.

I-907 Історія світової літератури: методичні вказівки для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія освітньо-професійної програми «Українська мова та література» й освітньо-професійної програми «Прикладна лінгвістика» / уклад. О. Пуніна, О. Соловей. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2025. 60 с.

Видання вміщує навчально-методичні вказівки – змістові модулі, списки літератури, плани і завдання до практичних занять, перелік питань до іспиту – до навчальної дисципліни «Історія світової літератури» для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія освітньо-професійної програми «Українська мова та література» й освітньо-професійної програми «Прикладна лінгвістика».

УДК 82(100)(091)(072)

© Пуніна О. В., 2025

© Соловей О. Є., 2025

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Історія світової літератури (античність – початок XIX ст.).....	8
Змістові модулі	8
Література до навчальної дисципліни.....	10
Завдання і матеріали з дисципліни. 1 семестр	11
Завдання і матеріали з дисципліни. 2 семестр	19
Перелік питань, що виносяться на іспит.....	29
Історія світової літератури (XIX ст. і межа століть)	31
Змістові модулі	31
Література до навчальної дисципліни.....	32
Завдання і матеріали з дисципліни. 3 семестр	33
Завдання і матеріали з дисципліни. 4 семестр	39
Історія світової літератури (XX ст.).....	43
Змістові модулі	43
Література до навчальної дисципліни.....	43
Завдання і матеріали з дисципліни. 5 семестр	45
Перелік питань, що виносяться на іспит.....	50
Словник ключових понять.....	52

ВСТУП

Засвоєння матеріалу з періоду розвитку світової літератури від античності до початку ХХІ ст. розраховано на здобувачів спеціальності 035 Філологія, освітніх програм «Українська мова та література», «Прикладна лінгвістика» ступеня освіти «Бакалавр». Навчальна дисципліна «Історія світової літератури» вивчається за таким принципом поділу: періоди «Античність – початок ХІХ ст.», «ХІХ ст. і межа століть», «ХХ ст.».

Навчально-методичне видання вміщує необхідні для засвоєння курсу матеріали: змістові модулі навчальної дисципліни, літературу до курсу, плани і завдання до практичних занять, переліки форм самостійної роботи студента, списки питань, що виносяться на іспит.

Вивчення курсу «Історія світової літератури» передбачає: ознайомлення з основними етапами й історичними умовами розвитку світової літератури, розуміння закономірностей художнього процесу та його складових, зорієнтованість в основних напрямках, персоналіях, тенденціях і перспективах розвитку світового літературного процесу, володіння навичками літературознавчого аналізу твору.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: зміст, значення й місце світової літератури від античності до початку ХХІ ст.; системний характер історії світової літератури, закономірність процесів і явищ; стилеві й напрямкові особливості розвитку історії літератури; науковий термінологічний апарат літературознавства у діахронному (історичному) та актуальному аспектах; вектори розвитку уявлень про роль окремих постатей в історії світової літератури; особливості кожного окремого жанру на рівні поетики у зв'язку з історією його становлення, дослідження та подальшим розвитком літератури; ключові наукові та методичні проблеми курсу; здобувач має вміти: давати визначення основних історико-літературних понять; виділяти специфіку літературних явищ і феноменів упродовж становлення світової літератури; розуміти та розрізняти причини і наслідки у розвитку літератури; аналізувати наслідки взаємодії творчості представників різних стилевих систем; застосовувати набуті знання у подальшому навчанні; шукати і опрацьовувати наукову літературу з проблематики курсу; самостійно ставити і розв'язувати проблемні питання з вивчення історії світової літератури.

Як результат вивчення навчальної дисципліни у здобувача **ОПП «Українська мова та література»** формуються такі **компетентності**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Спеціальні компетентності (СК):

СК-1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК-2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК-3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(-и), що вивчаються(-ється).

СК-4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(-и), що вивчаються(-ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК-5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI ст., еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

СК-6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(-и), що вивчається(-ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК-7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

СК-8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК-10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СК-11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

СК-12. Здатність до організації ділової комунікації.

Результати навчання, які формує навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою «Українська мова та література»:

ПРН-5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН-8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.

ПРН-13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН-16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Як результат вивчення навчальної дисципліни у здобувача **ОПП «Прикладна лінгвістика»** формуються такі **компетентності**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК-1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК-5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI ст., еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

СК-7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

СК-8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК-10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Результати навчання, які формує навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою «Прикладна лінгвістика»:

ПРН-2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН-3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН-5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН-7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН-8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН-13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН-15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ (АНТИЧНІСТЬ – ПОЧАТОК ХІХ СТ.)

Змістові модулі

Модуль 1. Античність. Середньовіччя. Відродження

Тема 1. Антична література: естетика й духовні цінності. Основні риси античної літератури. Духовні цінності античної літератури. Етапи розвитку. Давньогрецька міфологія. Міф. Міфологія: специфіка понять. Міф в історичному розвитку. Міф як світоглядно-естетичний феномен.

Тема 2. Епос Гомера. Історія епосу. Естетика. Стиль. Лірика ранньої класики. Особливості давньогрецької лірики. Жанри лірики: елегія, ямб, меліка. Афінська трагедія. Загальні положення. Есхіл. Естетика драми Есхіла. Особливості трагедії Софокла. Трагедія Евріпіда. Давня аттична комедія. Естетична природа комічного. Комедії Арістофана.

Тема 3. Греко-римський еллінізм. Культурно-історичні передумови. Особливості поезики. Жанри. Періодизація. Література доби Августа. Ідеологія Августа. Публій Вергілій Марон. Публій Овідій Назон. Література пізньої античності та початку середньовіччя. Тенденції розвитку. Жанр сатуричного роману (Петроній, Апулей). Євангелія і нова парадигма історії. Аврелій Августин.

Тема 4. Література раннього середньовіччя. Періодизація. Література Ірландії. Література Ісландії. Література високого середньовіччя. Духовна доктрина середньовіччя. Західноєвропейські поеми: «Пісня про Роланда», «Пісня про мого Сіда», «Пісня про нібелунгів». Куртуазна література.

Тема 5. Данте Аліґ'єрі. Доба Данте. Жанр любовної автобіографії в творчості автора. «Божественна комедія».

Тема 6. Відродження в Італії. Відродження як історико-літературне явище. Франческо Петрарка. Джованні Боккаччо.

Тема 7. Ренесанс у Франції. Загальна характеристика. Література середньовічного міста. Франсуа Рабле.

Тема 8. Відродження в Німеччині та Нідерландах. Ідейні течії доби. Література доби.

Тема 9. Відродження в Англії. Дошекспірівський етап Відродження. Естетика і поезика. Вільям Шекспір як епоха. Шекспірівське питання. Поетична творчість. Естетика драми. Трагедія Шекспіра. Ренесансний сміх у Шекспіра: комедії.

Тема 10. Відродження в Іспанії та Португалії. Історичні передумови. «Золотий вік». Мігель Сервантес.

Модуль 2. Бароко. Просвітництво.

Класицизм. Сентименталізм. Веймарська класика

Тема 1. Бароко в західноєвропейській літературі: естетика і поетика. Поняття бароко. Духовно-естетичний пафос бароко. Естетична сутність. Барокова лірика й ліро-епос. Лірика бароко. Джон Донн. Барокова драма. Ознаки барокової драми. Педро Кальдерон. Бароковий роман. Риси барокового роману. Ганс Якоб Грім-мельсгаузен.

Тема 2. Класицизм як естетико-стильове явище. Загальні принципи класицизму. Жанри. Класицистична трагедія. Драматургічна концепція. П'єр Корнель. Жан Расін. Мольєр. Концептологія творчості. «Висока комедія».

Тема 3. Література просвітницького раціоналізму в Англії. Загальна характеристика. Культурно-історичні умови. Данієль Дефо. Джонатан Свіфт. «Мандри Гуллівера».

Тема 4. Література просвітницького раціоналізму у Франції. Філософсько-естетична основа. Монтеск'є. Дідро. Бомарше. Вольтер. Вольтер'янство. Доробок автора в контексті просвітницького раціоналізму.

Тема 5. Англійський сентименталізм. Естетика і поетика сентименталізму. Сентименталізм як творчий метод. Прозаїки і поети англійського сентименталізму. Семюел Річардсон. Генрі Філдінг. Лоренс Стерн. Поети. Сентименталізм у Франції. Жан-Жак Руссо. Маркіз де Сад.

Тема 6. Веймарська класика. Культурно-історичні умови. Література до веймарської класики. Фрідріх Шиллер. Естетика. Поетика.

Тема 7. Йоганн Вольфганг Гете. Стильові вектори творчості. Романістика. «Фауст».

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Англомовні письменники / пер. з нім. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 464 с.
2. Антична література. Греція. Рим: хрестоматія / упоряд. Т. В. Михед, Ю. В. Якубіна. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 952 с.
3. Антична література. Зразки старогрецької та римської художньої літератури / упоряд. О. І. Білецький. Київ: Рад. школа, 1938. 512 с.
4. Білецький О. І. Збір. праць у 5 т. Київ: Наук. думка, 1965–1966. Т. 5. 654 с.
5. Белаш А. Історія античної літератури. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 236 с.
6. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 248 с.
7. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 292 с.
8. Зарубіжна література: від античних часів до сьогодення. Словник-довідник школяра / ред. Т. П. Матюшкіна. Харків: ТОВ «Нова тема», 2009. 336 с.
9. Німецькомовні письменники / пер. з нім. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 352 с.
10. Пащенко В., Пащенко Н. Антична література. Київ: Либідь, 2008. 718 с.
11. Словник античної мітології / упоряд. І. Я. Козовик, О. Д. Пономарів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 312 с.
12. Соневицький М. Історія грецької літератури: в 2 т. Рим: Український католицький університет ім. Святого Климентія Папи, 1970–1977.
13. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2013. 368 с.
14. Шаповалова М. С. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження. Львів: «Вища школа», 1982. 440 с.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ¹

1 семестр

Післялекційне завдання № 1–2	Завдання до практичного заняття № 1 Міфи Давньої Греції
<p>Поміркувати, яка функція художньої літератури є надважливою у вашому випадку. У чому особливість трактування / подачі міфу дитячим письменником Гжегожем Кас-депке у книжці «Міфи для дітей» (один міф на вибір)? Прокоментувати образ Медеї у міфі про Ясона і Медею та картині Ансельма Фейєрбаха «Човен для Медеї перед вигнанням»: Човен для Медеї перед вигнанням. Вікіпедія. Дата останнього оновлення: 22.01.2024. URL: surl.li/yvhldi</p>	<p>Опрацювати (прочитати й осмислити) зазначені для кожної пари міфи і:</p> <p>1) визначити гендерну роль і статус персонажа/-ки;</p> <p>2) запропонувати сценарій (як стислий виклад змісту) соціальної реклами, в якій основним образом буде персонаж/-ка із прочитаного вами міфу, пояснити функції такої соціальної реклами:</p> <p>пара 1 – «Деметра і Персефона», «Тифон», «Персей»;</p> <p>пара 2 – «Дафна», «Прометей», «Геракл»;</p> <p>пара 3 – «Іо», «Малий Гермес», «Тесей»;</p> <p>пара 4 – «Ніоба», «Пігмаліон», «Мідас»;</p> <p>пара 5 – «Арахна», «Нарцис», «Дедал та Ікар».</p> <p>Джерела:</p> <p>1. Міфи давньої Греції / упоряд. К. Гловацька. Київ: Веселка, 1991. 264 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davnioghretska_kultura/Mify_davnoi_Hretsii_vyd_1991/</p>
<p>Післялекційне завдання № 3</p> <p>Які стильові особливості можна відзначити в цьому фрагменті епосу Гомера («Іліада». Пісня 22. Убивство Гектора)? Гомер. Іліада. Харків: Фоліо, 2013. 414 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Homer/Iliada_vyd_2013.pdf</p> <p>Прочитати пісню 9 «Одіссеї» Гомера і подивитися фрагмент фільму Франко Россі «Одіссея» (1968), 8 серій: L'Odyssee / The Odyssey – 2/4 – (Franco Rossi, 1968), V. F., English subtitles. 15.07.2012. URL: https://www.youtube.com/watch?v=mKcH8ZvqzZw (46.00 хв – 1.00 год).</p> <p>Описати враження від побаченого, порівняйте оригінал «Одіссеї» й екранізовану версію: чим подібні, чим відрізняються</p>	
<p>Матеріали до лекцій</p> <p>Дивимося:</p> <p>1. Homer. Greek poet English 02.10.2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=yINg5dm6OP1 (6.59 хв) або Гомер. Давньогрецький поет Ukrainian. 02.10.2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=ZB9VcwQBzOQ</p> <p>2. Сапфо. Давньогрецька поетеса Ukrainian. 17.02.2024. URL: https://www.youtube.com/watch?v=e4lru0dnqEw</p> <p>Слухаємо:</p> <p>1. Владислав Стащенко «Сапфо – Пісні з Лесбосу» (2018) для вокалу та квартету мішаного складу. 24.05.2018. URL: https://www.youtube.com/watch?v=-OAJTKHE9xE</p> <p>3. Леся Українка, «САФО» (1884 р.). 19.02.2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=oxah9Ty8hQQ</p>	

¹ **Увага!** Здобувачі вищої освіти, які працюють за індивідуальним графіком, обирають завдання однієї із пар.

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за підручником:

Соневицький М. Історія грецької літератури. Рим: УКУ ім. св. Климентія. 1977. Том 1. С. 1–33. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Sonevytskyi_Mykhailo/Istoriia_hretskoi_literatury_Tom_1/ або:

Соневицький М. Історія грецької літератури. Рим: УКУ ім. св. Климентія. 1970. Том 1. URL: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/3458-sonevitskiy-m-istoriya-gretskoyi-literaturi-t-1/>) зі списку літератури в силабусі (відповідну тему); також:

Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 12–47. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-e4eaf03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 4	Завдання до практичного заняття № 2 Софокл. «Цар Едіп»
Які риси образу Медеї в трагедії Евріпіда «Медея»? І виставі: Medea. Theatre Lab Company, London. 27.07.2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=TQcU1p2StCI (1–10 хв)	Опрацювати (прочитати й осмислити) міф про Едіпа і трагедію Софокла «Цар Едіп» і: 1) поміркувати над проблематикою, конфліктом твору; 2) охарактеризувати образи у творі, створивши сторінки персонажів у соцмережах чи їхні канали (за власним вибором); через різні складники сторінки / каналу необхідно проілюструвати, ким і який є герой, його риси і позиція, засоби образотворення, смисли, закладені в ньому:
Післялекційне завдання № 5	пара 1 – Креонт; пара 2 – Тіресій; пара 3 – Йокаста; пара 4 – Едіп; пара 5 – Хор.
Як Вергілій трактує образ закоханих у творі «Орфей і Евридика»? (читаю в перекладі Миколи Зерова). Зеров М. Камена: поезії / ред. і вступ. ст. С. Гординського. Львів: Українське Видавництво. Друкарня Української Академії Наук, 1943. 120 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Zerov/Kamena/	<i>Джерела:</i> 1. Софокл. Цар Едіп. <i>Давньогрецька трагедія: збірник</i> / пер. з давньогрец. Б. Тен. Київ: Дніпро, 1981. С. 63–118. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Sophocles/Davnohretska_trahediia_zbirka/ 2. Цар Едіп. Міфи давньої Греції / упоряд. К. Гловацька. Київ: Веселка, 1991. С. 162–171. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davnohretska_kultura/Mify_davnoi_Hretsii_vyd_1991/
Матеріали до лекцій	
1. Софокл. Давньогрецький трагік Ukrainian. 15.01.2024. URL: https://www.youtube.com/watch?v=2qjUI2dcAek (6.59 хв). 2. Medea. Theatre Lab Company, London. 2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=TQcU1p2StCI (1–10 хв). 3. Mai Zetterling's The Girls. URL: https://mubi.com/films/the-girls 4. Gata Cattana (реперка, поетеса, феміністка). Lisistrata (іспанська) музика. 15.04.2015. URL: https://www.youtube.com/watch?v=G5MDU8gb5sQ 5. До Дня народження Ади Роговцевої. Арістофан. «Лісістрата». Радіовистава. У ролі Лісістрати – Ада Роговцева.	

Післялекційне завдання № 4	Завдання до практичного заняття № 2 Софокл. «Цар Едіп»
<p>16.07.2024. URL: http://www.nrcu.gov.ua/ru/schedule/play-archive.html?periodItemID=3938929</p> <p>6. Світло Миколи Зерова. Канал «Степан Процюк». 10.05.2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=PQzqalmu1s</p>	<p>3. Трохимчук О. В. Софокл та його трагедія контрасту «Цар Едіп»: вектори інтерпретації. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.</i> 2019. № 42, т. 2. С. 137–140. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v42/part_2/36.pdf</p> <p>Додатково:</p> <p>1. Художній фільм П'єра Паоло Пазоліні «Цар Едіп». 11.08.2019. URL: https://www.youtube.com/watch?v=iT8xtiMQYy8&t=300s</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за підручником:

Соневицький М. Історія грецької літератури. Рим: УКУ ім. св. Климентія. 1977. Том 1. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Sonevitskyi_Mykhailo/Istoriia_hretskoi_literatury_Tom_1/ (с. 67–196, 296–391, 619–638) або:

Соневицький М. Історія грецької літератури. Рим: УКУ ім. св. Климентія. 1970. Том 1. URL: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/3458-sonevitskiy-m-istoriya-gretskoyi-literaturi-t-1/> зі списку літератури в силабусі (відповідну тему), також:

Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 48–72. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-e4eaf03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 6	Завдання до практичного заняття № 3 Овідій
<p>Що висміяно у фрагменті роману «Сатирикон» Петронія? (див. Антологію): Антична література. Зразки старогрецької та римської художньої літератури: антологія / упоряд. О. І. Білецький. Харків: Держ. навчально-педагогіч. вид-во (Рад. школа), 1938. С. 459–460. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Antychna_literatura_Zrazky_starohretskoi_ta_rymskoi_khudozhnoi_literatury/</p>	<p>Прочитати й осмислити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) роман Яцека Бохенського «Овідій Назон – поет» (1965); як польський письменник відтворює образ Овідія – людини і поета (засоби творення образу); 2) «Любовні елегії» Овідія, визначити особливості: еротична тематика, філософічність, пародійність, образність; 3) запропонувати творчу інтерпретацію однієї із обраних поезій: сценарій до «екранізації» твору, можливого проєкту відеопоезії.
<p>Матеріали до лекцій</p> <p>1. «Дафніс і Хлоя», балет на одну дію французького композитора Моріса Равеля (1912).</p>	

Післялекційне завдання № 6	Завдання до практичного заняття № 3 Овідій
<p>Слухаємо: «WDR Sinfonieorchester. 06.10.2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=O4IzPz3NnI0 (8.50–13.50).</p> <p>Дивимося:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Daphnis et Chloé (національна опера Парижа). 16.05.2017. URL: https://www.youtube.com/watch?v=0_N60WyJcLM (5–10 хв). 2. John Landis on Fellini Satyricon. 01.07.2013. URL: https://www.youtube.com/watch?v=WnzGnFoK1-U 3. Leport. Навіщо читати «Метаморфози або Золотий осел» Апулея? 08.06.2018. URL: https://www.youtube.com/watch?v=GwS7Vi7ynR8 	<p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бохенський Я. Овідій Назон – поет. <i>Всесвіт</i>. 2000. № 3–4. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Jacek_Bochenski/Ovidii_Nazon_-_poet.pdf 2. Овідій. Любовні елегії. Мистецтво кохання. Скорботні елегії / пер. А. Содомора. Київ: Основи, 1999. С. 33–54. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Naso_Publius_Ovidius/Liubovni_elehii_Mystetstvo_kokhannia_Skorbotni_elehii/ 3. Содомора А. Дві барви часу Публія Овідія Назона. С. 5–29. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Naso_Publius_Ovidius/Liubovni_elehii_Mystetstvo_kokhannia_Skorbotni_elehii/

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал:

1) Неповторний Арістофан. Вступна стаття Олександра Білецького у виданні: Арістофан. Комедії / пер. А. Содомора, В. Свідзінський. 1980. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Aristophanes/Komedii_vyd_1980/

2) Передмову в книзі: Вергілій. Буколіки. Георгіки. Малі поеми / пер. А. Содомора. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Vergilius/Bukoliky_Heorhiky_Mali_poemy/

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

14

Післялекційне завдання № 7	Завдання до практичного заняття № 4–5 Данте Аліг'єрі. «Нове життя». «Божественна комедія»
<p>Як Сергій Жадан осмислює тему середньовіччя у циклі «Тамплієри» (збірка «Тамплієри», 2016, с. 112–117)? Сергій Жадан. Тамплієри: аудіокнига. URL: https://aristocrats.fm/tampliers/ (трек № 39)</p>	<p>Прочитати й осмислити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. збірку Аліг'єрі Данте «Нове життя»: образ Беатріче та кохання до неї (визначити смислове наповнення образу Беатріче, прийоми образотворення, створивши її своєрідний «портрет», прокоментувати); 2. за виданням 1976 р. фрагменти «Божественної комедії» Аліг'єрі Данте, що зазначені для кожної пари (прочитати і роздивитися ілюстрації Гюстава Доре): пара 1 – пісня 1, 2 (с. 23–34) + пісня 3, 4 (с. 35–46); пара 2 – пісня 1, 2 (с. 23–34) + пісня 5, 6 (с. 47–57); пара 3 – пісня 1, 2 (с. 23–34) + пісня 7, 8 (с. 58–67); пара 4 – пісня 1, 2 (с. 23–34) + пісня 9, 10 (с. 68–76); пара 5 – пісня 1, 2 (с. 23–34) + пісня 11, 12 (с. 77–84);
<p>Післялекційне завдання № 8</p> <p>Подивитися початок екранізації «Божественної Комедії» 1911 р. (до 10-ї хв): L'Inferno (Dante's Inferno) (1911) Francesco Bertolini 4K Remastered [FULL MOVIE]. 6.01.2024. URL: https://www.youtube.com/watch?v=SN6dVie3z98&t=2297s. Описати своє глядацьке враження</p>	

Післялекційне завдання № 7	Завдання до практичного заняття № 4–5 Данте Аліг'єрі. «Нове життя». «Божественна комедія»
Матеріали до лекцій	
<p>Дивимося:</p> <p>1. BRUTTO – Середні віки (за Сергієм Жаданом). 01.11.2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=B1exW5oI-TI</p> <p>2. The Tale Of Cú Chulainn by Miracle Of Sound (IRISH / CELTIC FOLK METAL)). 23.10.2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=XqyEADY_20Y</p> <p>Слухаємо:</p> <p>1. Старша Едда 1. Пророцтво вьольви. URL: https://www.youtube.com/watch?v=0_zK9ITK25w&t=29s (30 хв).</p> <p>2. GUILLAUME DE MACHAUT: De Fortune Me Doi Plaindre Et Loer (Ballade 23). Ensemble Musica Nova. 06.03.2010. URL: https://www.youtube.com/watch?v=hLxwycS-m7c</p> <p>Дивимося:</p> <p>1. Dante Alighieri – His Life, Exile, and Legacy. 05.01.2017. URL: https://www.youtube.com/watch?v=GbYNkYqY5zQ (див. до 10 хв).</p> <p>2. Дім, який побудував Джек – офіційний трейлер (український). 17.10.2018. URL: https://www.youtube.com/watch?v=1xcZw-098SU</p>	<p>3. визначити:</p> <ul style="list-style-type: none"> – смислове наповнення образів (пряме значення, алегоричне значення, моральне значення) і прийоми образотворення → з цитатами + бачення ілюстрацій Гюстава Доре; – антитези (протиставлення контрастних явищ, наприклад: низ / верх, Бог / диявол, душа / плоть тощо) та їхнє прочитання / значення / наповнення → з цитатами; <p>4. створити мерч² (5–6 одиниць; мерч має ілюструвати визначені парою ключові образи, смисли, антитези + пояснення, чому саме такий мерч, на що спрямований тощо). Під час створення мерчу можна користуватися конструкторами, шаблонами дизайну, наприклад, https://www.canva.com/</p> <p>Джерела:</p> <p>1. Данте Аліг'єрі. Vita nova (Нове життя) / пер. А. Перепада, В. Коротич, В. Житник, Д. Павличко, І. Драч, М. Бажан. Київ: Дніпро, 1965. 136 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Dante_Aligieri/Vita_nova_Nove_zhyttia/</p> <p>2. Данте Аліг'єрі. Божественна комедія / пер. Є. Дроб'язка. Київ: Дніпро, 1976. 680 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Dante_Aligieri/Bozhestvenna_komediia/</p> <p>3. Шалагінов Б. Данте Аліг'єрі та його шедевр «Божественна комедія». <i>Зарубіжна література в навчальних закладах</i>. 2006. № 10. С. 8–12. URL: https://web.archive.org/web/20161119181534/http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2242/Shalaginov_Dante.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p> <p>4. Франко І. Данте Аліг'єрі: Характеристика середніх віків. Життя поета і вибір із його поезії. <i>Франко І. Зібрання творів: у 50 т. Том 12</i>. Київ: Наукова думка, 1978. С. 7–238. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Franko/Zibrannia_tvoriv_u_50_tomakh_t12.pdf</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал:

1) Шалагінов Б. *Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів*. Київ: КМА, 2004. С. 136–147. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-edeaf03d3b01>.

² Мерч (Merch) – це сленговий термін, який використовується у сфері ритейлу і побуті, для визначення товарів з символікою (логотипом) певного бренду, музичного колективу, фільму, комп'ютерної гри і таке ін. Саме слово «Мерч» або «Мерче» – це скорочення від англійського терміна «merchandise», що буквально означає: товар або продукт.

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

16

Післялекційне завдання № 9	Завдання до практичного заняття № 6 Боккаччо Джованні. «Декамерон»
<p>Визначити ключові мотиви поезії Франческо Петрарки (2–3 поезії. Франческо Петрарка. Вибране / пер. І. Качуровський. Мюнхен: Інститут літератури ім. Михайла Ореста. 1982. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Francesco_Petrarca/Vybrane_zbirka/</p>	<p>Опрацювати:</p> <p>1) зазначені новели «Декамерона» Джованні Боккаччо і відповідні кінематографічні інтерпретації в фільмі П'єра Паоло Пазоліні «Декамерон» (1971):</p> <p>пара 1 – День перший, новела перша; пара 2 – День другий, новела п'ята; пара 3 – День третій, Новела перша; пара 4 – День четвертий, новела п'ята; пара 5 – День п'ятий, новела четверта; пара 6 – День шостий, новела п'ята; пара 7 – День сьомий, новела друга і десята; пара 8 – День дев'ятий, новела десята;</p> <p>2) виявити особливості ренесансної поезики у творі (антропоцентризм й особистість, гуманізм і людяне, емансипований гумор і сатира, стихійний сенсуалізм і трактування любові тощо), чи вдається режисеру передати в екранізації ці особливості, як режисер переосмислює Боккаччо?</p> <p>3) запропонувати сценарій короткометражки, спрямованої на сучасного глядача, в основі якої – прочитана новела; обґрунтуйте власні нововведення.</p> <p>Джерела:</p> <p>1. Боккаччо Джованні. Декамерон / пер. М. Лукаша. Київ: Дніпро, 1964. 664 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Bokkachcho/Deameron_vyd_1964/</p> <p>2. П'єр Паоло Пазоліні. «Декамерон» (1971). URL: https://www.youtube.com/watch?v=YB3qrzYGaAo</p>
<p>Післялекційне завдання № 10</p> <p>Фрагмент із роману Франсуа Рабле «Гаргантюа та Пантагрюель». Франсуа Рабле. Гаргантюа та Пантагрюель / пер. А. Перепадя. Харків: Фоліо, 2010. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Francois_Rabelais/Gargantiua_ta_Pantagriuel/</p> <p>У чому виявляється комізм?</p>	
<p>Матеріали до лекцій</p>	
<p>1. HISTORY OF IDEAS – The Renaissance. 06.11.2015. URL: https://www.youtube.com/watch?v=fI1OeMmwYjU</p> <p>2. 5 – Michelangelo e l'arte assoluta – Cristina Acidini https://www.youtube.com/watch?v=y7YzZv0mvsW</p> <p>3. Francesco Petrarca – La selva delle lettere. 03.09.2013. URL: https://www.youtube.com/watch?v=UvjC3YTsqzc (див. з 1.21 до 8 хв).</p> <p>4. 1964 р. І. Хотінок. Суперобкладинка видання Дж. Боккаччо «Декамерон» в пер. з італ. М. Лукаша. 100 років Миколі Лукашу. Чому перекладач «Декамерона» просився в радянську тюрму. 19.12.2019. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/blogs-50728017</p> <p>5. Les grands écrivains natifs du Centre-Val de Loire: François Rabelais. 03.08.2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=oamvTyPHtqM</p> <p>6. La très excellente et divertissante histoire de François Rabelais. 25.10.2014. URL: https://www.youtube.com/watch?v=pGbh2q1lohE (див. до 10 хв).</p> <p>7. Музей Рабле. URL: https://www.musee-rabelais.fr/le-musee/rabelais/</p> <p>8. Zdrojowy Teatr Animacji. 26.10.2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=NvVRtcFrwi0 (див. із 9.09)</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал:

1) Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 152–178. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-e03d3b01>;

2) опрацювати передмову Р. Хлодовського у виданні: Декамерон. Джованні Боккаччо. 1985. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Bokkachcho/Dekameron_vyd1985/

Надсилають фото / скан / запис опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Завдання до практичного заняття № 7
Франсуа Війон

Опрацювати матеріали і висловити міркування:

1) прочитати повість Віктора Петрова «Франсуа Війон»; поміркувати: чому Франсуа Війона не сприймало тогочасся? що він бачив сенсом свого життя? яким, з позиції опрацьованого матеріалу, бачите образ Війона (характеристика, засоби образотворення, смисли);

2) у чому особливість творчості (твори у журналі «Сучасність» і в книжці «Великий Тестамент та інші поезії» на с. 31–44, 57–72, 77–91, 108–127, 134–149).

Джерела:

1. Петров В. Франсуа Війон. Домонтович В. Проза. Три томи. Том III. Сучасність, 1988. С. 64–123. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Petrov/Proza_Try_tomy_Tom_III.pdf

2. Війон Франсуа. Малий заповіт / пер. Святослава Гординського. Сучасність. 1967. № 6. С. 3–14. URL: https://shron2.chtyvo.org.ua/Suchasnist/1967_N06_78.pdf?

3. Війон Франсуа. Великий Тестамент та інші поезії / пер. Л. Первомайського. Київ: Дніпро, 1973. 188 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Francois_Villon/Velykyi_Testament_ta_inshi_poezii_zbirka/

4. Війон Франсуа. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 1: А–К / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. С. 287. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1.pdf

5. Гординський С. Поезія Франсуа Війона. На переломі епох. Львів, 2004. С. 396–409. URL: <https://md-eksperiment.org/post/20221130-poeziya-fransua-vijona>

Додатково:

1. Художній фільм Сержа Мейнара «Я, Франсуа Війон, крадій, убивця, поет» | *Je, François Villon, voleur, assassin, poète*. URL: <https://www.dailymotion.com/video/xjbw9w>

2. Художній фільм «François Villon, poetel vagabond» (1987). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Uy12POoIazE>

ТВОРЧА РОБОТА

Проект *«Інтермедіальний колаж»* – вид роботи, що передбачає пошук «мистецьких відповідників» (картин живопису, скульптур, музики, графіки, опери, театру, кіно, літературних творів будь-яких періодів) творам світової літератури періоду античності, середньовіччя (чи самих письменників). Треба пояснити, як інтерпретуються літературні теми, образи, персонажі, сюжети тощо іншими видами мистецтва; вибір «відповідників» має бути логічно обґрунтований (до творів одного автора; мистецькі інтерпретації одного плану – кіно, живопис, графіка, театр тощо); обсяг – не менше 15 відповідників із коментарями. Обов'язкова умова – оприлюднення / захист / представлення роботи перед однокурсниками під час круглого столу. Матеріал подається творчо, логічно, повно, послідовно, лаконічно; із дотриманням правильності та нормативності мовлення; робота є креативною.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

2 семестр

Післялекційне завдання № 1	Завдання до практичного заняття № 1 Трактат «Похвала глупоті» Еразма Роттердамського
Що є об'єктом сатири у трактаті «Похвала глупоті» Еразма Роттердамського?	<p>Опрацювати трактат «Похвала глупоті» Еразма Роттердамського. Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> виявити особливості ренесансного сміху, сатири (з прикладами, не менше 12); написати промову від імені обраної постаті (самостійно визначитись і пояснити, чому), використовуючи думки (цитати) з твору, вказати, на що спрямована ваша промова, як має вплинути на слухача. <p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> Роттердамський Е. Похвала глупоті. Домашні бесіди / пер. з латини В. Литвинова, Й. Кобова. Київ: Основи, 1993. 319 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Roterdamskyi/Pokhvala_Hlupoti_Domashni_besidy/ Кобів Йосип. Еразм Роттердамський і його сатиричне перо. <i>Роттердамський Е. Похвала глупоті. Домашні бесіди</i> / пер. з латини В. Литвинова, Й. Кобова. Київ: Основи, 1993. С. 3–11. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Roterdamskyi/Pokhvala_Hlupoti_Domashni_besidy/ Літературознавчий словник-довідник. Київ: Академія, 2007. 752 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hromiak_Roman/Literaturoznavchyi_slovnyk-dovidnyk.pdf
Конспект № 1	
Кобів Йосип. Еразм Роттердамський і його сатиричне перо: Роттердамський Е. Похвала Глупоті. Домашні бесіди. 1993. С. 3–11. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Roterdamskyi/Pokhvala_Hlupoti_Domashni_besidy/	
Матеріали до лекцій	
<p>Слухаємо:</p> <ol style="list-style-type: none"> Till Eulenspiegels lustige Streiche (Веселі витівки Тіля Уленшпігеля) 1895 симфонія Ріхарда Штрауса. URL: https://www.youtube.com/watch?v=EMcQQFWAnA0 (до 5 хв). ERASMUS, Desiderius. The Praise of Folie. 1569 [recte 1549]. Peter Harrington Rare Books. URL: https://www.youtube.com/watch?v=1-FgXtqJ3ss 	

19

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал:

Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 179–184. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-e4eaf03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 2	Завдання до практичного заняття № 2 Трагедія Вільяма Шекспіра «Король Лір»
<p>Обрати два сонети Вільяма Шекспіра зі збірки у перекладі Ігоря Костецького. Шекспірові сонети / в пер І. Костецького. Мюнхен: Видання «на горі», 1958. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/21128/file.pdf</p> <p>Які образи бачаться знаковими у творах? У чому оригінальність перекладу?</p>	<p>Опрацювати:</p> <p>1. завчасно опрацювати вказані для кожної пари матеріали і трагедію Вільяма Шекспіра «Король Лір»:</p> <p>пара 1 – дивиться фільм «Анонім» (2011) Роланда Еммеріха та коментує «шекспірівське питання»: URL: http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/2502-anonim.html</p> <p>пара 2 – дивиться документальний фільм The King & the Playwright: A Jacobean History - 1. Incertainties (BBC) та коментує «шекспірівське питання»: URL: https://www.youtube.com/watch?v=jZYYAeYlybA</p> <p>пара 3 – порівнює трагедію Шекспіра «Король Лір» з однойменним фільмом-виставою Ігоря Бориса (Харківський театр ім. Т. Г. Шевченка, 1991): URL: https://www.youtube.com/watch?v=TUUmHVBgheE</p> <p>пара 4 – порівнює трагедію Шекспіра «Король Лір» з однойменною виставою Влада Троїцького (2012): URL: https://www.youtube.com/watch?v=wshLcOe6QtM&t=1366s</p> <p>пара 5 – порівнює трагедію Шекспіра «Король Лір» з однойменною виставою-капрічос Овлякулі Ходжакулі (2020): URL: https://www.youtube.com/watch?v=slzKsE6rNck</p> <p>2. Як письменник розробляє проблему природної сутності й офіційного статусу людини у творі?</p> <p>Джерела:</p> <p>1. Шекспір В. Король Лір. Штутгарт-Нью-Йорк-Оттава: На горі, 1969. 304 с. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/979/file.pdf</p> <p>2. Колесник О. С. Художня інтерпретація міфологічних мотивів у «Королі Лірі» В. Шекспіра. Культура і сучасність: альманах. <i>Міленіум</i>. 2013. № 1. С. 10–15. URL: http://surl.li/vlnftw</p>
Конспект № 2	
Семків Ростислав. Шекспір: головний поет континенту. 08.11.2018. URL: https://www.youtube.com/watch?v=3Fw1qcRRDqE	
Матеріали до лекцій	
<p>1. Elizabeth I: Ruled England for 44 Years – Fast Facts History. 01.03.2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=ddB20U1hQt0</p> <p>2. Всесвіт: журнал іноземної літератури. 2016. № 7–8. URL: https://shron2.chtyvo.org.ua/Vsesvit/2016_N07-08_1051-1052.pdf</p> <p>3. Томас Мор. Утопія. Томмазо Кампанелла. Місто Сонця / пер. Й. Кобів, Ю. Цимбалюк. Київ: Дніпро, 1988. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kampanella_Tommazo/Utopiia_Misto_Sontsia.pdf</p> <p>4. William Shakespeare: Legendary Wordsmith – Fast Facts History. 05.04.2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=HUNEPo_g0AQ</p> <p>5. Шекспірові сонети / в пер І. Костецького. Мюнхен: Видання «на горі», 1958. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/21128/file.pdf</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал:

- 1) нарис Дмитра Затонського «Вільям Шекспір»: Передмова до книги «Вільям Шекспір. Твори в шести томах. Т. 1. 1984. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Zatonskyi_Dmytro/Viliam_Shekspir/ + відповідний розділ

2) Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 185–204. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-e deaf03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконані післялекційні завдання.

Післялекційне завдання № 3	Завдання до практичного заняття № 3 Сервантес Мігель. «Вигадливий гідальго Дон Кіхот Ламанчський»
<p>Подивитися початок вистави «Лицар Ольмедо» Лопе де Веги. «El Caballero de Olmedo» de Lope de Vega – Carpe diem teatro. 22.10.2017. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Bmd7xsoNqII</p> <p>Описати враження від побаченого на сцені (актори, костюми, музика, гра тощо)</p>	<p>Опрацювати:</p> <p>1) роман «Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі» Мігеля де Сервантеса Сааведра. М. де Сервантес Сааведра. Премудрий гідальго Дан Кіхот з Ламанчі / пер. з ісп. М. Лукаша. Київ: Дніпро, 1995. 704 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Servantes/Don_Kikhot_z_lamanchi_Knyha1.htm</p> <p>2) зазначені для кожної пари матеріали (+ самостійно знайдені, за потреби). Кожна група міркує над тим, як подано проблему сутності людини, антиномію реальності й уяви, конфлікт духу і тіла, суперечливий образ Дон Кіхота в романі та його мистецьких / соціокультурних версіях:</p>
<p>Конспект № 3</p>	
<p>Кравець Я. Іван Франко та іспанська література. <i>Слово і Час</i>. 2012. № 6. С. 19–28. URL: https://il-journal.com/index.php/journal/article/view/854/627</p>	<p>пара 1 – лекція Олександра Пронкевича «“Донкіхотський міф” в аудіовізуальних мистецтвах» (28.03.2020): URL: https://www.youtube.com/watch?v=sdiFpwEviGE&list=PLtj25ZLjRgOuWRpFBkFszMUvO4n0ot8g_&index=10</p> <p>пара 2 – ілюстрації до роману Гюстава Доре (2016): URL: https://publicdomainreview.org/essay/picturing-don-quixote; (2013): URL: https://www.openculture.com/2013/12/gustave-dores-definitive-engravings-of-don-quixote.html</p>
<p>Матеріали до лекції</p>	
<p>1. Spanish Renaissance music (Cancionero de Palacio s. XV–XVI). URL: https://www.youtube.com/watch?v=uYjPSUoJ2ws</p> <p>2. Don Quixote is Everywhere. URL: https://www.youtube.com/watch?v=r30QQxIKJGw (див. до 12.30 хв, 17.15–20.00)</p>	<p>пара 3 – фільм «Дон Кіхот» / режисер: Пітер Сйтс (2000): URL: http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/10745-don-kihot.html</p> <p>пара 4 – Сервантес, Дон Кіхот і туризм (2020): URL: https://www.youtube.com/watch?v=r30QQxIKJGw</p> <p>пара 5 – балет «Дон Кіхот» Театру Ла Скала в Мілані (2021): URL: https://www.youtube.com/watch?v=pazAS4cNi7w</p> <p>Джерела:</p> <p>1. <i>Мігель де Сервантес Сааведра</i>. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі. Книга I / пер. М. Лукаш. Харків: Фоліо, 2008. 479 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Servantes/Don_Kikhot_z_lamanchi_Knyha1.pdf</p> <p>2. Кочур Г. Сервантес і його «Дон Кіхот». <i>Мігель де Сервантес Сааведра</i>. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі. Книга I / пер. М. Лукаш. Харків: Фоліо, 2008. С. 3–10</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал:

1) есей Вадима Скуратівського «Наш сучасник Сервантес»: Скуратівський В. Наш сучасник Сервантес. *Всесвіт*. 1972. № 10. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Skurativskiy_Vadym/Nash_suchasnyk_Servantes/ +

2) документальний фільм «Don Quixote is Everywhere»: Don Quixote is Everywhere (Documentary Film). 16.04.2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=r30QQxIKJGw> +

3) відповідний розділ у: Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 205–215. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-edef03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконані післялекційні завдання.

2.

Післялекційне завдання № 4	Завдання до практичного заняття № 4 Барокова лірика: Джон Донн
<p>Прослухати фрагмент подкасту «Культ»: БАРОКО: екстаз, Берніні, гедоністичний аскетизм. 13.07.2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=RpRgunkd3gs</p> <p>У чому особливість бароко з позиції авторів подкасту – Володимира Єрмоленка і Тетяни Огаркової?</p>	<p>Робота над метафізичною лірикою <i>Джона Донна</i>.</p> <p>Кожен зі здобувачів опрацьовує за наданими джерелами біографію письменника, обирає один поетичний твір, аналізує його з позиції барокової естетики та поетики (концепція людини, світосприйняття, протиріччя, символ, алегорія, метафора, контраст тощо, ключові барокові образи), а також представляє проєкт її візуалізації – створює відеопоезію, обґрунтовуючи пропонований відеоряд, музику, сюжет тощо (ця творча інтерпретація має містити ключові барокові образи твору).</p> <p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завідняк Б. Бог релігійних мислителів-поетів: URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Zavidniak_Bohdan/Boh_relihiinykh_myslyteliv-poetiv.pdf 2. Маркова М. Джон Донн: ступаючи на terra incognita. <i>Молодий вчений</i>. 2017. № 4.3(44.3), квітень. URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.3/36.pdf 3. Зуєнко М. Культурно-духовні домінанти в літературі англійського бароко (на прикладі «Священних поем» Джона Донна): <i>Наукові праці. Літературознавство</i>. 2013. Т. 217, № 205. URL: http://litstudies.chdu.edu.ua/article/view/73588 4. Поетичні твори: Джон Донн. Вибрані поезії / пер. Б. Завідняк. URL: http://www.vsesvit-journal.com/old/content/view/936/41/; Джон Донн. Літанія (уривки) / пер. з англ. Ф. Воротнюка. 2004. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Donn/Litania.htm (переклав Федір Воротнюк).
<p>Конспект № 4</p>	
<p>Ушкалов Л. Себепізнання. Українське барокове богомислення: сім етюдів про Григорія Сковороду. 2001. С. 141–155. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Ushkalov_Leonid/Ukrainske_barokove_bohomyslennia_sim_etiudiv_pro_Hryhoriia_Skovorodu/</p>	
<p>Матеріали до лекції</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bach J. S. Sonate in E Major, BWV 1035 Claudio Barile – Paula Peluso. 19.02.2014. URL: https://www.youtube.com/watch?v=hnKy9aoLHK8 2. Бароко у Вінниці: Де над Бугом знайти споруди, в яких «живе» давня Європа. 16.05.2020. URL: https://vn.depo.ua/ukr/vn/baroko-u-vinnitsi-202005161161053 	

Післялекційне завдання № 4	Завдання до практичного заняття № 4 Барокова лірика: Джон Донн
3. Життя – це сон. Педро Кальдерон де ла Барка / пер. М. Литвинець. 1636. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kalderon/Zhyttia - tse son/	Під час створення відеопоезії можна користуватися шаблонами, наприклад: https://www.canva.com/

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал:

Рязанцева Т. «Великий театр світу»: життя і творчість Педро Кальдерона де ла Барки. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kalderon/Stiiky_prynts_Dama-prymara.htm або відповідний розділ у:

Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 222–242. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-e deaf03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконані післялекційні завдання.

23

Післялекційне завдання № 5	Завдання до практичного заняття № 5 Мольєр. «Хворий, та й годі»
Висловити враження від перегляду фрагмента вистави «Тартюф» / режисер Валентин Козьменко-Делінде (2002). Театр імені І. Франка. URL: https://www.youtube.com/watch?v=rX941_jfLcG&t=1301s (див. 4–27.30 хв)	Прочитати комедію Мольєра «Хворий, та й годі» і: 1. проаналізувати такі складники «високої комедії»: соціально забарвлений зміст і соціальні типи, антитеза пристрасті та здорового глузду, подвійна реальність, комічні ситуації, моралізаторська тенденція;
Конспект № 5	2. проілюструвати цитатами з твору прийоми гумору: комічна гіпербола, дотеп, жарт, фарс, сатира та інші (про ці прийоми див. словник);
Буало Нікола. Мистецтво поетичне / пер. з фр. М. Рильського. Київ: Мистецтво, Вид. 1967. С. 29–67. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Boileau_Nicolas/Mystetstvo_poetychne_vyd_1967.pdf	3. розробити серію плакатів (4–5) для медичних установ, в основі яких – цитати з твору Мольєра (обґрунтувати, чому такі плакати з цитатами, для яких саме медичних установ, який має бути ефект від їхнього споглядання / прочитання).
Матеріали до лекцій	Джерела: 1. Мольєр. Хворий, та й годі. <i>Мольєр. Комедії</i> / пер. І. Стешенко, М. Рильський, С. Самійленко. Київ: Дніпро,
1. Палац Грохольських-Можайських за 1 хвилину. Українер. 10.07.2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Ns6zaOaJcGE	
2. Садиба Чечелів – Перлина класицизму на Хмельниччині – Україна вражає. 06.02.2017. URL: https://www.youtube.com/watch?v=-uLCmmKCQbo	
3. Французькі класики XVII ст. Буальо, Корнель, Мольєр, Расін / пер. М. Рильський. 1931. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Boileau_Nicolas/Frantsuzki_klasyky_XVII_storichchia_Bualo_Kornel_Molier_Rasin.pdf	

Післялекційне завдання № 5	Завдання до практичного заняття № 5 Мольєр. «Хворий, та й годі»
<p>4. Molière: The French Shakespeare celebrates his 400th birthday. FRANCE 24 English. 14.01.2022. URL: https://www.youtube.com/watch?v=IVm3z1OiejK (див. початок до 7 хв).</p> <p>5. «Тартюф». Режисер Валентин Козьменко-Делінде (2002). Театр імені І. Франка. URL: https://www.youtube.com/watch?v=rX941_jfLCg&t=1301s (див. з 4 до 27.30 хв)</p>	<p>1981. С. 421–494. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Komedii/</p> <p>2. Літературознавчий словник-довідник. Київ: Академія, 2007. 752 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hromiak_Roman/Literaturoznavchyi_slovnyk-dovidnyk.pdf</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал:

Передмова на с. 5–66 до видання: Французькі клясики XVII ст. Буальо, Корнель, Мольєр, Расін / пер. М. Рильський. 1931. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Boileau_Nicolas/Frantsuzki_klasyky_XVII_storichchia_Bualo_Kornel_Molier_Rasin.pdf або відповідний розділ у:

Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 243–260. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-edeaf03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконані післялекційні завдання.

Післялекційне завдання № 6	Завдання до практичного заняття № 6 Руссо Жан-Жак. «Сповідь»
<p>Герман Гессе. «Гулливерові мандри» Джонатана Свіфта / пер. В. Білоцерківський. 1945. URL: http://maysterni.com/publication.php?id=124046</p> <p>Прочитати есей і дати відповідь на питання: чому людство може навчитися, прочитавши «Гулливерові мандри» Джонатана Свіфта?</p>	<p>Опрацювати (прочитати й осмислити) твір Жан Жака Руссо «Сповідь» і:</p> <ol style="list-style-type: none"> створити психологічний портрет героя: опис, поведінка, роздуми, емоції, переживання, комплекси тощо та засоби їхнього художнього вираження; поміркувати: як автор розповів про себе? Як відбувається показ людини в усій правді її природи? вказати на ознаки поезики сентименталізму; запропонувати власну версію психологічного портрета персонажа через асоціації (мистецькі, побутові, природа, соціум, абстракції тощо).
<p align="center">Конспект № 6</p>	
<ol style="list-style-type: none"> Семків Ростислав. Перші журналісти-письменники: Даніель Дефо і Джонатан Свіфт. 13.11.2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=4yFSVqzpUqU «Лекторій. Література». Вип. 2. Маркіз де Сад. 18.09.2019. URL: https://www.youtube.com/watch?v=qLr1tkaL6jo 	
<p align="center">Матеріали до лекцій</p>	
<ol style="list-style-type: none"> L'Encyclopédie de Diderot et d'Alembert. 26.04.2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=koNiFnp7ymY 	

Післялекційне завдання № 6	Завдання до практичного заняття № 6 Руссо Жан-Жак. «Сповідь»
<p>2. «Robinson Crusoe» by Daniel Defoe. 03.07.2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Qt3JHkrKaVM</p> <p>3. Jonathan Swift, Gulliver's Travels, first edition, 1726. Peter Harrington Rare Books. 02.09.2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=VG21oL_IflE</p> <p>4. Literature – Voltaire. 13.05.2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=LAzKGkTIKpg</p> <p>5. Retour à Paris du plus sulfureux manuscrit de Sade. 03.04.2014. URL: https://www.youtube.com/watch?v=o1HkJ2ZOJHQ</p> <p>6. Плакат до фільму «Сало, або 120 днів Содому» Пазоліні. URL: https://www.listal.com/movie/salo-or-the-120-days-of-sodom</p> <p>7. Донасьєн Альфонс Франсуа де Сад «Будуарна філософія» / пер. В. Андрієць. Вид. 1975. (цит. за журнальним вар. 1992–1993). URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Sade_Donatien_Alphonse_Francois_de/Buduarna_filosofia/</p> <p>8. Маркіз де Сад. Філософія в будуарі / пер. А. Репа. Комубук, 2022. URL: https://komubook.com.ua/books/filosofiya-v-buduari-markiz-de-sade</p>	<p>Джерела:</p> <p>1. Єрмоленко Володимир. Жан-Жак Руссо, або Страх близькості. <i>Критика</i>. 2012. № 9–10. URL: https://krytyka.com/ua/articles/zhan-zhak-ruso-abo-strakh-blyzkosty</p> <p>2. Руссо Ж. Ж. Сповідь. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Russo_Zhan-Zhak/Spovid/</p> <p>3. Руссо Жан Жак. <i>Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 2: Л–Я</i> / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. С. 452–458. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmenniky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2.pdf</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал: відповідний розділ у:

25 Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 266–314. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-edeaf03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконані післялекційні завдання.

Післялекційне завдання № 7	Завдання до практичного заняття № 7 Шиллер Фрідріх. «Вільгельм Телль»
<p>Описати враження від перегляду фрагмента вистави «Вільгельм Телль» Wilhelm Tell (2013): URL: https://www.youtube.com/watch?v=Lum5I8UYArM або опери «Фауст» FAUST Gounod Alagna-Mula-Gay--Altinoglu Bastille (2011): URL: https://www.youtube.com/watch?v=Q7oVDMVXuqW</p>	<p>Прочитати драму Фрідріха Шиллера «Вільгельм Телль» і:</p> <p>1. виявити особливості твору (легендарна основа драми, ідейний зміст, образ Телля + проілюструвати цитатами з твору);</p> <p>2. здійснити пошук музичних паралелей: кожен здобувач обирає 5–7 музичних композицій (будь-якого спрямування), які, на його думку, відповідають окремим</p>
<p>Конспект № 7</p> <p>1. Шалагінов Б. «Мужньо й сміло вперед променем світла мчу...»: філософсько-поетичний спадок Шиллера і наш час. <i>Всесвіт</i>. 2009. № 11–12. С. 155–161.</p>	

Післялекційне завдання № 7	Завдання до практичного заняття № 7 Шиллер Фрідріх. «Вільгельм Телль»
URL: https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8350191d-a83f-4075-a639-b8c57cc4c5d8/content	моментом драми (мотивам, образу тощо), слід обґрунтувати свій вибір, здійснити порівняльний аналіз.
Матеріали до лекцій	<i>Джерела:</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gluck: Orfeo ed Euridice «Che Faro Senza Euridice?» M. Horne. 21.07.2007. URL: https://www.youtube.com/watch?v=0bUAM0ER-Dw 2. From the Archives: «Do you Know Friedrich Schiller?». 04.07.2019. URL: https://www.youtube.com/watch?v=u13dosvM9fM 3. Wilhelm Tell. 05.07.2013. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Lum5I8UYArM 4. Guilherme Tell – Abertura Gioachino Antonio Rossini. 22.08.2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=55j7Kj8O1tM 5. LITERATURE – Goethe. 15.01.2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=zNEpojXotE 6. FAUST Gounod Alagna-Mula-Gay--Altinoglu Bastille. 2011. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Q7oVDMVXyqw 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шиллер Ф. Вибрані драматичні твори. Київ: Мистецтво, 1955. 924 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Friedrich_Schiller/Vybrani_dramatychni_tvory.pdf 2. Шалагінов Б. «Мужньо й сміло вперед променем світла мчу...»: філософсько-поетичний спадок Шиллера і наш час. <i>Всесвіт</i>. 2009. № 11–12. С. 155–161. URL: https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8350191d-a83f-4075-a639-b8c57cc4c5d8/content

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал: відповідний розділ у:

26 Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 315–332. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-edef03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконані післялекційні завдання.

Завдання до практичного заняття № 8 Гете Йоганн Вольфганг. «Страждання молодого Вертера»
<p>Опрацювати (прочитати) роман Гете «Страждання молодого Вертера».</p> <p>Кожен здобувач працює над однією з тем / проблем твору в форматі створення сторінки в соціальній мережі чи каналу (на власний вибір + самостійно обирають категорію, назву, тип, опис тощо), наповнюючи її зміст цитатами з твору, власними міркуваннями щодо осмисленого і прочитаного, можливими ілюстраціями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 – самогубство; 2 – природа; 3 – кохання;

Завдання до практичного заняття № 8
Гете Йоганн Вольфганг. «Страждання молодого Вертера»

- 4 – мистецтво;
- 5 – молодість;
- 6 – суспільне становище / суспільство.

Джерела:

1. Йоганн Вольфганг Гете. Страждання молодого Вертера / пер. С. Сакидон. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Johann_Wolfgang_von_Goethe/Strazhdannia_molodoho_Vertera/

Додатково:

1. Фільм «Гете» (2010 р., режисера Філіппа Штольца)

Конспект № 8

1. Йоганн-Вольфганг фон Гете і його «Фауст» / лекцію читає Борис Шалагінов, проф. кафедри літературознавства НаУКМА. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HiXMyoeVwI0> (1.15.58)

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал: відповідний розділ у:

Шалагінов Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: КМА, 2004. С. 333–348. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-edeaf03d3b01>

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконані післялекційні завдання.

Завдання до практичного заняття № 9
Перекладачі світової літератури в Україні

Представити життя і творчість українського перекладача (джерела здобувач добирає самостійно), роблячи акцент на перекладі тих творів, які було написано в епохи від античності по початку XIX ст.; як у життєтворчості перекладача простежується українська ідентичність?

1. Борис Тен;	9. Ірина Стешенко;
2. Освальд Бургардт;	10. Микола Лукаш;
3. Микола Зеров;	11. Григорій Кочур;
4. Володимир Свідзінський;	12. Сидір Сакидон;
5. Максим Рильський;	13. Леонід Череватенко;
6. Ігор Костецький;	14. Дмитро Паламарчук;
7. Василь Барка;	15. Анатоль Перепадя;
8. Ігор Качуровський;	16. Андрій Содомора

ТВОРЧА РОБОТА

Проект *«Популяризую класику»* – вид роботи, який передбачає, що здобувач на матеріалі з історії світової літератури епохи відродження XVI – початку XIX ст. готує захід (формат заходу має запропонувати свій, наприклад, літературна екскурсія, наукові читання для родини, нетривіальна лекція для людей похилого віку, блог, подкаст тощо), спрямований на популяризацію класичної літератури / письменника визначеного періоду, і проводить його для певної аудиторії. Студент має запропонувати власні творчі шляхи популяризації автора чи його твору. Проведений захід має бути відзнятий або на нього треба запросити колег, а отже, обов'язкова умова – представлення роботи перед однокурсниками.

«Рекламний проєкт» – творча робота, що передбачає створення реклами у будь-якій формі (відеоролик, серія авторських плакатів тощо), яка розкручуватиме літературний «бренд» – автора літературної доби, що вивчається, або сам твір. Реклама має бути самостійно створеною і такою, аби стимулювала сучасного читача до прочитання. Обов'язкова умова – оприлюднення / захист / представлення рекламного проєкту перед однокурсниками. Матеріал подається творчо, логічно, повно, послідовно, лаконічно; із дотриманням правильності та нормативності мовлення; робота є креативною.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Антична література: естетика й духовні цінності.
2. Основні риси античної літератури. Духовні цінності античної літератури.
3. Етапи розвитку античної літератури.
4. Давньогрецька міфологія. Міф як світоглядно-естетичний феномен.
5. Історія епосу Гомера. Поетика епосу Гомера. Стиль гомерівського епосу.
6. Особливості давньогрецької лірики. Жанри давньогрецької лірики: елегія, ямб, меліка.
7. Афінська трагедія (загальний огляд).
8. Есхіл. Естетика драми Есхіла.
9. Особливості трагедії Софокла.
10. Трагедія Евріпіда.
11. Давня аттична комедія. Комедії Арістофана.
12. Греко-римський еллінізм. Культурно-історичні передумови. Особливості поетики. Жанри.
13. Публій Вергілій Марон. «Енеїда».
14. Овідій. Життя і творчість.
15. Жанр сатиричного роману (Петроній, Апулей).
16. Література раннього середньовіччя (загальна характеристика).
17. Література Ірландії в епоху середньовіччя.
18. Література Ісландії в епоху середньовіччя.
19. Література високого середньовіччя (загальна характеристика).
20. Західноєвропейські поеми: «Пісня про Роланда», «Пісня про мого Сіда», «Пісня про нібелунгів».
21. Куртуазна література в епоху середньовіччя.
22. Доба Данте. Життя і творчість.
23. «Божественна комедія» Аліг'єрі Данте.
24. Відродження як історико-літературне явище.
25. Франческо Петрарка.
26. Джованні Боккаччо. Життя і творчість. «Декамерон».
27. Література середньовічного міста.
28. Загальна характеристика Ренесансу у Франції. Війон.
29. Франсуа Рабле. Памфлет «Гаргантюа та Пантагрюель».
30. Відродження в Німеччині та Нідерландах.
31. Еразм Роттердамський. Сатира «Похвала глупоті».
32. Відродження в Англії (загальна характеристика).
33. Вільям Шекспір як епоха. Шекспірівське питання.
34. Естетика драми Шекспіра.

35. Відродження в Іспанії та Португалії (загальна характеристика). Мігель Сервантес. Роман «Вигадлиий гідальго Дон Кіхот Ламанчський».
36. Бароко в західноєвропейській літературі: естетика і поетика.
37. Духовно-естетичний пафос бароко.
38. Барокова лірика й ліро-епос.
39. Лірика Джона Донна.
40. Барокова драма. Педро Кальдерон «Життя – це сон».
41. Класицизм як естетико-стильове явище. Загальні принципи, жанри.
42. Драматургічна концепція П'єра Корнеля і Жана Расіна.
43. Концептологія творчості Мольєра.
44. Література просвітницького раціоналізму в Англії (загальна характеристика).
45. Даніель Дефо. Життя і творчість.
46. «Мандри Гуллівера» Джонатана Свіфта.
47. Література просвітницького раціоналізму у Франції (Монтеск'є, Дідро, Бомарше).
48. Доробок Вольтєра в контексті просвітницького раціоналізму.
49. Естетика і поетика сентименталізму.
50. Лоренс Стерн. Життя і творчість.
51. Прозаїки і поети англійського сентименталізму (Семюел Річардсон, Генрі Філдінг, Лоренс Стерн та ін.).
52. Сентименталізм у Франції (Жан-Жак Руссо, Маркіз де Сад).
53. «Веймарська класика»: передумови появи, поетика.
54. Фрідріх Шиллер. Життя і творчість.
55. Гете як текст: сторінки життя і творчості.
56. «Фауст» Гете: історія створення, жанр, композиція, образи, смисл твору.
57. Література XVII–XVIII ст. в інтерпретації іншими видами мистецтв.
58. Українські перекладачі світової літератури.

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ (XIX СТ. І МЕЖА СТОЛІТЬ)

Змістові модулі

Модуль 1. Західноєвропейська література XIX ст.

Тема 1. Романтизм як літературний напрям і художня система. Джерела явища. Основні риси романтизму. Філософське підґрунтя напрямку. Естетика. Етапи розвитку.

Тема 2. Жанрово-стильові наслідки романтизму. Модифікації жанрової системи. «Нова сакральність» постромантичної літератури. «Індивідуально-творча авторська свідомість».

Тема 3. Німецький романтизм. Єнсський гурток романтиків. Фольклорна течія романтизму (А. фон Арнім, Я. та В. Грімми). Е. Т. А. Гофман («Малюк Цахес»). Г. Гайне. Г. фон Клейст.

Тема 4. Англійський романтизм. Дж. Г. Байрон. П. Б. Шеллі. С. Т. Колрідж. В. Блейк. Історичний роман національного відродження: В. Скотт.

Тема 5. Французький романтизм. Школа Ж. де Сталь і школа Ф. Р. де Шато-бріана. Особливості творчості В. Гюго. Феміністичний дискурс Жорж Санд.

Тема 6. Американський романтизм. Специфіка літератури США XIX ст. Р. В. Емерсон. В. Ірвінг. Ф. Купер. Н. Готорн. Г. Мелвілл. Заснування детективу: Е. А. По.

Тема 7. Польський романтизм. Творчість «української школи» в польській літературі. Спадщина А. Міцкевича.

Тема 8. Реалізм як творчий метод і літературний напрям. Критичний реалізм у Франції: Стендаль і Меріме. Реалістичний характер (тип). Соціальний роман і його класичні форми. Перші реалістичні маніфести. Естетика прози Стендаля і Меріме.

Тема 9. Творчість Бальзака. Передмова до «Людської комедії» як естетичний маніфест реалізму. Герої-«кочівники». «Принцип грошей» як причина людських трагедій.

Тема 10. Творчість Флобера. Антибуржуазність творчості. Доцентровість роману «Пані Боварі». Роман «Виховання почуттів». Деромантизація героя.

Тема 11. Англійська література доби реалізму. Творчість Діккенса і Теккерей. Соціально-критичний пафос романістики. «Різдвяна» філософія Діккенса. Гуманізм Діккенса. Естетичні погляди Теккерей. Реалістична діалектика і романтичні імплікації у творчості Шарлотти Бронте.

Модуль 2. Західноєвропейська література межі століть

Тема 1. Французька література межі століть. Позитивізм і натуралізм. Брати Гонкури. Позитивістська концепція Еміля Золя.

Тема 2. Пантеїзм Мопассана. Новелістика й романістика письменника.

Тема 3. Песимізм та ідеалізм поезії Поля Верлена. Теорія символізму і творчість А. Рембо. «Темна» та асоціальна поезія Малларме.

Тема 4. Роман ідей Анатолія Франса. Модерністська психологічна проза Марселя Пруста. Неоромантичний ідеал Ромена Роллана.

Тема 5. Бельгійська література межі століть. Творчість Шарля де Костера. Творчість Жоріса-Карла Гюїсманса.

Тема 6. Скандинавська та німецька література межі століть. Соціально-психологічна драматургія Г. Ібсена. Символізм і неоромантизм у творчості К. Гамсуна. Натуралізм і декадентство у романах Стріндберга.

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анненкова О. С. Зарубіжна література XIX ст.: європейська реалістична проза 1830–1880 рр. Київ: Знання України, 2006. 438 с.

2. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. Київ: ЦУЛ, 2007. 400 с.

3. Єрмоленко В. Далекі близькі: есе з філософії та літератури. Львів: ВСЛ, 2017. 300 с.

4. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. Т. 1. 824 с.; Т. 2. 864 с.

5. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму: підручник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 416 с.

6. Павличко С. Зарубіжна література: Дослідж. та критич. статті. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.

7. Шалагінов Б. Класики і романтики: Штудії з історії німецької літератури XVIII–XIX ст. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2013. 440 с.

8. Шалагінов Б. Романтики і модерністи. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2020. 224 с.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3 семестр

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
<p>Модуль 1. Західноєвропейська література ХІХ ст. Тема 1. Романтизм як літературний напрям і художня система. Джерела явища. Основні риси романтизму. Філософське підґрунтя напрямку. Естетика. Етапи розвитку</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
<p>Написання і захист літературознавчого шкiца</p>		<p>Увага! Під час лекцій здобувачам вищої освіти запропоновано захист <i>літературознавчого шкiца</i>: доповіді до 20 хв, присвячені постатям і явищам періоду, що вивчається. Теми шкiців мають бути узгоджені з викладачем</p>
<p>Як готуватися до практичних занять</p>		<p>Увага! Підготовка до кожного практичного заняття має таку послідовність: здобувач читає за наданим у силабусі посиланням художній твір і на основі прочитаного пише есей (до 3 с.) або готує тези-міркування (усно). В основі роздумів: жанрова специфіка, композиція, тематика, проблематика, конфлікти, герої, образи, контексти, смисли, авторський стиль (те, що з позиції аналізу конкретного художнього твору, бачиться актуальним для інтерпретатора). Есей або тези-міркування виголошуються під час практичного заняття, обговорюються колегами. Якщо здобувач має індивідуальний графік, то надсилає есей на корпоративну пошту викладачу</p>
<p>Тема 2. Жанрово-стильові наслідки романтизму. Модифікації жанрової системи. «Нова сакральність» постромантичної літератури. «Індивідуально-творча авторська свідомість» (С. Аверінцев)</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
<p>Вступний контроль</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 1 Вступний контроль</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
Тема 3. Німецький романтизм. Єнський гурток романтиків. Фольклорна течія романтизму (А. фон Арнім, Я. та В. Грімми) Е. Т. А. Гофман («Малюк Цахес»). Г. Гайне. Г. фон Клейст	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Тема 4. Англійський романтизм. Дж. Г. Байрон. П. Б. Шеллі. С. Т. Колрідж. В. Блейк. Історичний роман національного відродження: В. Скотт	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Е. Т. А. Гофман. Новела «Малюк Цахес»	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 2 Прочитання й обговорення твору. Ернест Теодор Амадей Гофман. Малюк Цахес / пер. Є. Попович, С. Сакидон. Харків: Фоліо, 2012. 655 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Hofman/Maliuk_Tsakhes_zbirka/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Е. Т. А. Гофман: Контури біографії. Випадковість літератури та інші ексцеси його життя. 2. Новела «Малюк Цахес»: твір-візитівка Гофмана. Поетика пізнього романтизму: Між вигадкою і реальністю. 3. Жанрова матриця. Комплекс казки. 4. Сюжет, композиція, проблематика твору. <p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 1: А–К / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1/</p>
Тема 5. Французький романтизм. Школа Ж. де Сталь і школа Ф. Р. де Шатобріана. Особливості творчості В. Гюґо. Феміністичний дискурс Жорж Санд	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Тема 6. Американський романтизм. Специфіка літератури США XIX ст. Р. В. Емерсон. В. Ірвінг. Ф. Купер. Н. Го-	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
торн. Г. Мелвілл. Заснування детективу: Е. А. По		
Герман Мелвілл. Роман «Мобі Дік, або Білий кит»	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 3 Прочитання й обговорення твору. Мелвілл Г. Мобі Дік, або Білий кит. Харків: Фоліо, 2008. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Herman_Melville/Mobi_Dik_abo_Bilyi_kyt_vyd_2008/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Життя і творчість Г. Мелвілла: Біографія автора як пакувальний матеріал для творів. 2. Місце роману Г. Мелвілла в історії американського романтизму. 3. Сюжет і композиція роману. Вставні конструкції, їх значення й функціональне навантаження. 4. Система персонажів. Есхатологічні екстрими романтизму. Образ оповідача. <p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 2: Л–Я / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/</p>
Тема 7. Польський романтизм. Творчість «української школи» в польській літературі. Спадщина А. Міцкевича	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Тема 8. Реалізм як творчий метод і літературний напрям. Критичний реалізм у Франції: Стендаль і Меріме. Реалістичний характер (тип). Соціальний роман і його класичні форми. Перші реалістичні маніфести. Естетика прози Стендаля і Меріме	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Стендаль. Роман «Червоне і чорне»	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 4 Прочитання й обговорення твору. Стендаль Червоне і чорне / пер. Є. Старинкевич. Вид. 1977. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Stendhal/Chervone_i_chorne_vyd_1977/</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
		<p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контрапункти «романтичної» біографії Стендаля у контексті його доби. 2. Alegorична трактовка назви роману «Червоне і чорне». 3. Сюжет і композиція роману. 4. Система образів. Проблематика роману. <p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 2: Л–Я / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/</p>
<p>Тема 9. Творчість Бальзака. Передмова до «Людської комедії» як естетичний маніфест реалізму. Герої-«кочівники». «Принцип грошей» як причина людських трагедій</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору; захист літературознавчого шкiца
<p>Тема 10. Творчість Флобера. Антибуржуазність творчості. Доцентровість роману «Пані Боварі». Роман «Виховання почуттів». Деромантизація героя</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
<p>Історія молодого людини в романах «Батько Горіо» й «Утрачені ілюзії» Бальзака</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 5</p> <p>Прочитання й обговорення творів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оноре де Бальзак. Шуани. Батько Горіо / пер. Є. Старинкевич, Т. Воронович. 1976. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Balzac_Honore_de/Shuany_Batko_Horio/ 2. Оноре де Бальзак. Утрачені ілюзії. Т. 1. 1938. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Balzac_Honore_de/Utracheni_iliuzii_Tom_1/ <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. О. де Бальзак і його доба. Бальзак як людина. «Людська комедія»: Масштабний романний проєкт письменника. 2. Соціяльний критицизм Бальзака. Дегуманізація родинного життя у романах письменника. 3. Драма батька у романі «Батько Горіо». 4. Система персонажів, проблематика роману «Утрачені ілюзії».

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
		<p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 1: А–К / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1/</p>
<p>Тема II. Англійська література доби реалізму. Творчість Діккенса і Теккерея. Соціально-критичний пафос романістики. «Різдвяна» філософія Діккенса. Гуманізм Діккенса. Естетичні погляди Теккерея. Реалістична діалектика і романтичні імплікації у творчості Шарлотти Бронте</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
<p>Г. Флобер. Роман «Пані Боварі»</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 6 Прочитання й обговорення твору: Гюстав Флобер. Твори в двох томах. Том 1 / пер. Д. Паламарчук, М. Лукаш. Вид. 1987. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Flaubert_Gustave/Tvory_v_dvokh_tomakh_Tom_1/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гюстав Флобер – письменник і людина. 2. Г. Флобер і формування натуралістичного напрямку у французькій літературі другої половини XIX ст. 3. Сюжет і композиція роману «Пані Боварі». 4. Система образів. Проблематика роману. 5. Г. Флобер: «Емма Боварі – це я». Пояснити відомий вислів письменника. <p>✓ Наливайко Д. Роман, що започаткував новітню прозу. <i>Пані Боварі. Проста душа Гюстав Флобер</i> / пер. М. Лукаш, М. Гайдай. Вид. 2012. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Flaubert_Gustave/Pani_Bovari_Prosta_dusha/</p>
<p>Е. А. По. Новела «Вбивства на вулиці Морґ»</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 7 Прочитання й обговорення твору: Едґар Аллан По. Провалля і маятник (оповідання, поезії). Вид. 2006. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Po_Edgar/Provallia_i_maiatnyk_Opovidannia_poezii_vyd_2006r/</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
		<p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Е. А. По в історії американського романтизму. 2. Едгар По і джерела жанрової (розважальної) літератури: детектив, жанр «нуар» тощо. 3. Сюжет і композиція новели «Вбивства на вулиці Морґ». Особливості стилю. 4. Соціологічна складова жанрової літератури. <p>✓ Рудницький М. Відкривник несамовитих тремтінь: літ. портрет. <i>Назустріч: Л-ра. Мистецтво. Наука. Громад. життя.</i> 1935. 15 лют. (чис. 4). С. 4. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Rudnytsky_Mykhailo/Vidkryvnyk_nesamovytykh_tremtin/</p>
Модульна контрольна робота	самостійна робота	Написання МКР
Представлення творчих проєктів. Літературно-побутовий портрет – творча робота, що передбачає на основі біографії, листів, щоденників, спогадів письменника (і про письменника), який вивчається в курсі, створення його портрета	самостійна робота	Представлення творчих проєктів

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

4 семестр

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
Модуль 2. Західноєвропейська література межі століть	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Написання і захист літературознавчого шкiца		Увага! Під час лекцій здобувачам вищої освіти запропоновано захист <i>літературознавчого шкiца</i> : доповіді до 20 хв, присвячені постатям і явищам періоду, що вивчається. Теми шкiців мають бути узгоджені з викладачем (бо взяти у викладачі ім'я автора)
Вхідний контроль	вхідний контроль	Практичне заняття № 1 Вхідний контроль
<i>Тема 1.</i> Французька література межі століть. Позитивізм і натуралізм. Брати Гонкури. Позитивістська концепція Еміля Золя	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Еміль Золя. Роман «Черев Парижа»	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 2 Прочитання й обговорення твору: Еміль Золя. Твори. Т. 2. Черев Парижу / пер. О. Єзерницька. Вид. 1929. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Zolia_Emil/Tvory_Tom_02_Cherevo_Paryzhu_vyd_1929/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еміль Золя і натуралізм як провідний ідейно-стильовий напрямок французької літератури другої пол. XIX ст. 2. Ідейно-тематична широта і масштабність романного проєкту Золя: «Ругон-Маккари». 3. Система образів у романі Е. Золя «Черев Парижа». Алегоричне трактування назви роману. 4. Проблематика роману. Соціологічний компонент роману: антибуржуазні акценти Еміля Золя. <p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 1: А–К / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL:</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
		https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1/
Тема 2. Пантеїзм Мопассана. Новелістика й романістика письменника	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Гі де Мопассан. Роман «Любий друг»	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 3 Прочитання й обговорення твору. Гі де Мопассан. Любий друг. Харків: Фоліо, 2003. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Mopasan_Hi/Liubyi_druh_zb/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гі де Мопассан як учень і «спадкоємець» Г. Флобера. Біографія, етапи творчого розвитку. 2. Жанрова специфіка роману «Любий друг». 3. Система образів. Жорж Дюруа як герой своєї доби. 4. Проблематика роману «Любий друг». Соціальна критика в романі. 5. Тематична палітра новелістики Гі де Мопассана. <p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 2: Л–Я / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/</p>
Тема 3. Песимізм та ідеалізм поезії Поля Верлена. Теорія символізму і творчість А. Рембо. «Темна» та асоціальна поезія Малларме	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Поль Верлен. Поезія	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 4 Прочитання й обговорення творів: Поль Верлен. Лірика / пер. Г. Кочур, М. Рильський, М. Лукаш. 1968. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Verlen_Pol/Liryka/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поль Верлен і французька поезія другої пол. XIX ст. Біографічні зигзаги, злети й падіння. 2. Мотивний комплекс поезії Поля Верлена. 3. Новаторство Поля Верлена.

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
		<p>4. Особливості образу ліричного суб'єкта віршів П. Верлена.</p> <p>✓ Крушинська О. Поезія Поля Верлена в українських перекладах. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Krushynska_Olena/Poeziia_Polia_Verlena_v_ukrainskykh_perekkladakh/</p>
<p>Тема 4. Роман ідей Анатолія Франса. Модерністська психологічна проза Марселя Пруста. Неоромантичний ідеал Ромена Роллана</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
<p>Артур Рембо. Поезія</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 5 Прочитання й обговорення творів. Рембо А. П'яний корабель. Київ: Дніпро, 1995: URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Rembo/Piany_i_korabel_zbirka/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Артур Рембо – «анфан терібль» французької літератури XIX ст. 2. Новаторство поезії А. Рембо. Образна «затемненість» лірики. Труднощі інтерпретації. 3. Мотиви поетичної творчості А. Рембо. 4. Антибуржуазний бунт у творчості Рембо
<p>Тема 5. Бельгійська література межі століть. Творчість Шарля де Костера. Творчість Жоріса-Карла Гюїсманса</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
<p>Шарль де Костер. Легенда про Уленшпігеля</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 6 Прочитання й обговорення твору: Шарль де Костер. Легенда про Уленшпігеля / пер. С. Сакидон. Вид. 1974. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Koster_Sharl_de/Lehenda_pro_Ulenshpighelia_vyd_1974/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Легенда про Уленшпігеля» Шарля де Костера – «фламандська біблія». Початок бельгійської літератури. 2. Сова і Дзеркало, Мудрість і Комедія – ідейно-стилістичні координати роману Ш. де Костера. 3. Уленшпігель – уособлення народного духу Фландрії. Система образів у романі. 4. Сміх (народний гумор) у романі Ш. де Костера.

Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години
		✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 1: А–К / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1/
Тема 6. Скандинавська та німецька література межі століть. Соціально-психологічна драматургія Г. Ібсена. Символізм і неоромантизм у творчості К. Гамсуна. Натуралізм і декадентство у романах Стріндберга	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
А. Стріндберг. Роман «Червона кімната»	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 7 Прочитання й обговорення твору: Август Стріндберг. Червона кімната / пер. О. Сенюк. 1983. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Strindberh_Avhust/Chervona_kimnata_Opovidannia/</p> <p>Питання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Август Стріндберг: Життя і творчість. 2. Роман «Червона кімната» А. Стрінберга й проблема стилю: реалізм чи натуралізм? 3. Сюжет і композиція роману. 4. Система образів. Соціальна критика, сатира в романі «Червона кімната». <p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 2: Л–Я / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/</p>
Модульна контрольна робота	самостійна робота	Модульна контрольна робота
Представлення творчих проєктів (літературний блог). Літературний блог – створення блогу в доступному для здобувача форматі про письменника, його твори того періоду, що вивчається	самостійна робота	Представлення творчих проєктів

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ (XX СТ.)

Змістові модулі

Модуль 1. Особливості розвитку західноєвропейської й американської літератури XX ст.

Тема 1. Культурно-історичні передумови становлення західноєвропейської та американської літератури XX ст. Філософські й культурологічні маркери доби: посткультура, конвенціональна естетика, ніцшеанство, фрейдизм, екзистенціалізм; «загублене покоління», «театр жорстокості», андеграунд та ін.

Тема 2. Модернізм. Авангардизм (дадаїзм, сюрреалізм, футуризм, експресіонізм). Постмодернізм. Естетика і поетика напрямів.

Тема 3. Французька література. Загальний огляд. Тенденції розвитку. Французький поетичний авангард (Андре Бретон, Луї Арагон, Поль Елюар, Антонен Арто, Гійом Аполлінер). Екзистенціалізм (Альбер Камю, Жан-Поль Сартр, Симона де Бовуар). Театр абсурду (Ежен Йонеско, Семюел Беккет). Ромен Роллан. Андре Жід. Марсель Пруст. Антуан де Сент-Екзюпері. Луї-Фердінан Селін. Франсуаза Саган. Мішель Турньє. Моріс Бланшо. Мішель Уельбек.

Тема 4. Німецька й австрійська література. Стефан Цвайг. Франц Кафка. Томас Манн. Бертольд Брехт. Еріх-Марія Ремарк. Генріх Белль. Герман Гессе. Гюнтер Грасс. Патрік Зюскінд.

Тема 5. Література Англії. Експериментальна література (Джеймс Джойс, Вірджинія Вулф та інші). Джон Голсуорсі. Герберт Веллс. Джордж Оруел. Томас Стернз Еліот. Бернард Шоу. Олдос Гакслі. Вільям Голдінг. Джон Фаулз.

Тема 6. Американська література. Загальний огляд. Тенденції розвитку. Вільям Фолкнер. Теодор Драйзер. Джек Лондон. Джером-Девід Селінджер. Езра Павнд. Кен Кізі. Генрі Міллер. Бітники.

Тема 7. Іспанська література: загальний огляд. Федеріко Гарсія Лорка.

Тема 8. Латиноамериканська література: загальний огляд. Магічний реалізм. Габріель Гарсія Маркес. Хорхе Луїс Борхес.

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Бандровська О. Модернізм між минулим і майбутнім: антропологічний дискурс англійського роману: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 442 с.

2. Денисова Т. Історія американської літератури / НАН України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 487 с.

3. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. Т. 1: К–А. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1/; Т. 2: Л–Я. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/
4. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посіб. / В. І. Кузьменко та ін. 2-ге вид., стереотип. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 432 с.
5. Колошук Н. Г. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: у 2 ч. Ч. 1: Модерна доба: навч. посіб. для закладів вищої освіти. Київ: Кондор, 2023. 520 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22964>
6. Колошук Н. Г. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: у 2 ч. Ч. 2: Після модерну: навч. посіб. для закладів вищої освіти. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2023. 432 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22965/1/Ist_zar_lit2.pdf
7. Куннас Т. Зло. Розкриття сутності зла у літературі та мистецтві / пер. з фін. І. Малевич та Ю. Стояновської; наук. ред. О. Юдін. Львів: Вид-во Анетти Антоненко; Київ: Ніка-Центр, 2015. 287 с.
8. Соловей О. Утрачений погляд. Вінниця: Простір Літератури, 2018. 388 с.
9. Французька п'єса ХХ ст. Театральний авангард / упоряд. О. Буценко. Київ: Основи 1993. 511 с.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

5 семестр

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
<p>Тема 1. Культурно-історичні передумови становлення західноєвропейської та американської літератури ХХ ст. Філософські й культурологічні маркери доби: посткультура, конвенціональна естетика, ніцшеанство, фрейдизм, екзистенціалізм; «загублене покоління», «театр жорстокості», андеграунд та ін.</p> <p>Тема 2. Модернізм. Авангардизм (дадаїзм, сюрреалізм, футуризм, експресіонізм). Постмодернізм. Естетика і поетика напрямів</p>	лекція	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору</p>
Представлення літературних новинок під час лекційних занять		<p>Увага! Під час лекційних занять здобувачі вищої освіти виконують також таку форму роботи, як <i>представлення літературних новинок</i> – доповідь до 15 хв, присвячена актуальній книзі-перекладу українською мовою творів зарубіжних письменників ХХ ст.</p>
Вхідний контроль	самостійна робота	<p>Практичне заняття № 1 Вхідний контроль. Відповіді на питання зі вхідного контролю</p>
<p>Тема 3. Французька література. Загальний огляд. Тенденції розвитку. Французький поетичний авангард (Андре Бретон, Луї Арагон, Поль Елюар, Антонен Арто, Гійом Аполлінер). Екзистенціалізм (Альбер Камю, Жан-Поль Сартр, Симона де Бовуар). Театр абсурду (Ежен Йонеско, Семюел Беккет). Ромен Роллан. Андре Жід. Марсель Пруст. Антуан де Сент-Екзюпері. Луї-Фердінан Селін. Франсуаза Саган. Мішель Турньє. Моріс Бланшо. Мішель Уельбек</p>	лекція	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору</p>
<p>Подорож на край ночі» Луї-Фердінана Селіна. Луї-Фердінан Селін. Подорож на край ночі / пер. П. Таращука. 2000.</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 2 1. Селін як текст: історія життя людини і письменника.</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Louis-Ferdinand_Celine/Podorozh_na_krai_nochi/ ³		2. Жанрова своєрідність «Подорожі на край ночі». 3. «Подорож на край ночі»: тематико-проблемний рівень роману. 4. Образ Бардаму. Сміслові акценти в романі Селіна. ✓ Наливайко Д. Луї Селін і його роман «Подорож на край ночі». <i>Наливайко Д. Селін Л.-Ф. Подорож на край ночі</i> / пер. із фр. П. Таращука. Київ: Юніверс; Харків: Фоліо, 2000. С. 5–16. ✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 2: Л–Я / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/
Тема 4. Німецька й австрійська література. Стефан Цвайг. Франц Кафка. Томас Манн. Бертольд Брехт. Еріх-Марія Ремарк. Генріх Белль. Герман Гессе. Гюнтер Грасс. Патрік Зюскінд. Експресіоністична поетика	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
Процес» Франца Кафки. Кафка Ф. Процес: роман: пер. з нім.; худож.-оформлювач О. А. Гугалова. Харків: Фоліо, 2017. 314 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kafka_Franz/Protses/	практичне заняття	Практичне заняття № 3 1. Кафка: життя і творчість. 2. Експресіоністичні тенденції у творчості Ф. Кафки. 3. «Процес»: проблематика, образність роману. 4. Кафкіанський гротеск. 5. Провідні концепти «Процесу». ✓ Блум Г. Кафка: канонічна наполегливість та «непорушність» / Г. Блум. <i>Західний канон: книги на тлі епох</i> / пер. з англ. Київ, 2007. С. 514–531. ✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 1: А–К / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL:

³ Художні твори читати повністю, аналіз здійснювати на основі цього.

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
		https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1/
<p>Тема 5. Література Англії. Експериментальна література (Джеймс Джойс, Вірджинія Вулф та інші). Джон Голсуорсі. Герберт Веллс. Джордж Оруел. Томас Стернз Еліот. Бернард Шоу. Олдос Гакслі. Вільям Голдінг. Джон Фаулз</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
<p>«Очима клоуна» Генріха Белля. Генріх Белль. Очима клоуна: роман / пер. М. Л. Дятленко, передм. М. П. Бажана. Кив: Видавництво художньої літератури «Дніпро», Харківська книжкова фабрика ім. Фрунзе, 1965. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Boll_Heinrich/Ochyma_klouna/</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 4</p> <ol style="list-style-type: none"> Життєтворчість Г. Белля. «Очима клоуна»: експресіоністична парадигма роману. Роман «Очима клоуна»: смислове навантаження. Генріх Белль в українській культурі. Василь Стус про Г. Белля. <p>✓ Стус В. Очима гуманіста. <i>Стус В. Твори: у 4 т., 6-ти кн. Т. 4.</i> Львів, 1994. С. 202. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasyl/Tvory_Tom_4/</p> <p>✓ Телегіна Н. І., Рилюк Р. М. Своєрідність творчого методу Генріха Белля на матеріалі роману «Очима клоуна». <i>Література та культура Полісся. Сер.: Філологічні науки.</i> 2014. Вип. 75. С. 170–176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ltkpfil_2014_75_19</p> <p>✓ Шахова К. О. П'ять німецьких лауреатів Нобелівської премії з літератури: Г. Гауптман, Т. Манн, Г. Гессе, Г. Белль, Г. Грасс: посібник. Київ: Юніверс, 2001.</p> <p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 1: А–К / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1/</p>
<p>Тема 6. Американська література. Загальний огляд. Тенденції розвитку. Вільям Фолкнер. Теодор Драйзер. Джек Лондон. Гертруда Стайн. Ернест Гемінгвей. Джером-Девід Селінджер.</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
Езра Павнд. Едвард Естлін Каммінгс. Генрі Міллер. Кен Кізі. Сол Беллоу. Бітники, поети. Реймонд Карвер		
<p>«Тропік Рака» Генрі Міллера. Генрі Міллер. Тропік Рака / пер. Г. Беляков. Київ: Комубук, 2000. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Henry_Miller/Tropik_Raka/</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Тропік Рака» як синтез модерного досвіду художньої літератури. 2. Співвідношення у романі героя – оповідача – автора. 3. Галерея образів роману «Тропіка Рака». 4. Проблема «людина і суспільство»: особливості реалізації в романі. 5. Специфічний вітаїзм оповідача Генрі у романі. <p>✓ Денисова Т. Історія американської літератури / НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 487 с.</p> <p>✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 2: Л–Я / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/</p>
<p>Тема 7. Іспанська література: загальний огляд. Федеріко Гарсія Лорка. Латиноамериканська література: загальний огляд. Магічний реалізм. Габріель Гарсія Маркес. Хорхе Луїс Борхес</p>	лекція	Опрацювання лекційного матеріалу, формулювання дискусійних питань лектору
<p>Роман «Покора» Мішеля Уельбека. Мішель Уельбек. Покора / пер. І. Рябчій. Харків: КСД, 2015. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Michel_Houellebecq/Pokora/</p>	практичне заняття	<p>Практичне заняття № 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мішель Уельбек: Життя і творчість. 2. Критичний консерватизм Мішеля Уельбека. Поетична творчість. 3. Проблематика роману «Покора». 4. Філософський та культурологічний аспекти роману. 5. Провокація, як щеплення: антропологічний аспект романістики М. Уельбека.

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Шуба Б. Недоліки французького сексу. <i>Кур'єр Кривбасу</i>. 2004. Число 179–181 (жовтень–грудень). ✓ Матіяш Б. Хиткість «Платформи». <i>Коментар</i>. 2004. № 6. С. 8. ✓ Єрмоленко В. Філософії життя і новий початок століття. <i>Критика</i>. 2008. Число 5. С. 19. ✓ Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. Т. 2: Л–Я / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/
Модульна контрольна робота	самостійна робота	Модульна контрольна робота (есеї)
<p>Представлення творчих проєктів (літературно-побутовий колаж).</p> <p>Проект «Літературно-побутовий колаж» – форма творчої роботи, яка передбачає створення своєрідного колажу літературного побуту письменників ХХ ст. Студент обирає одного чи кількох письменників за певною тематикою побутового плану (письменник і жінки, письменник і дозвілля, письменник і стимулятори, і хобі, і кіно, і друзі, і його звички тощо – тобто будь-що, що стосується його побуту) і форматує колаж (можуть бути фрагменти зі спогадів, листів, записок тощо, світлини). Обсяг роботи – 15–20 с. Список використаних джерел обов'язковий. Об'єктом колажу можуть бути письменники (чи один письменник) за власним вибором із літературного періоду, що вивчається. Оцінювання проєкту відповідно до критеріїв відбувається шляхом визначення балів по кожному з елементів структури критеріїв</p>	самостійна робота	Представлення творчих проєктів

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Історико-культурні передумови розвитку західноєвропейської літератури ХХ ст.
2. Філософські й психологічні основи модерністичного дискурсу ХХ ст.
3. Філософські й культурологічні маркери доби: посткультура, конвенціональна естетика, ніцшеанство, екзистенціалізм.
4. Новий персонаж західноєвропейської й американської літератури ХХ ст.
5. Театр абсурду: знакові постаті, концепція.
6. «Втрачене покоління»: концептологія явища.
7. Література і війна: осмислення мілітарної тематики в західноєвропейській літературі.
8. Авангардизм як породження західноєвропейської літератури першої половини ХХ ст.
9. Західноєвропейська література ХХ ст.: жанрові домінанти, стилетворчі чинники.
10. Жанр антиутопії в західноєвропейській літературі ХХ ст.
11. Сильові напрямки французької поезії першої половини ХХ ст.: сюрреалізм, дадаїзм, експресіонізм.
12. Сюрреалізм у західноєвропейській літературі ХХ ст.: творча практика, знакові постаті.
13. Експресіонізм у західноєвропейській літературі ХХ ст.: творча практика, знакові постаті.
14. Естетика і поетика поезії Андре Бретона.
15. Поетичні твори Луї Арагона в контексті авангарду.
16. Поль Елюар як експериментатор.
17. Естетично-інтенціональна система поезії Антонена Арто.
18. Новаторство Гійома Аполлінера в збірці «Алкоголі».
19. Філософія французького екзистенціалізму.
20. Роман Жана-Поля Сартра «Нудота»: риси екзистенціалізму.
21. «Сторонній» Альбера Камю як екзистенційна проза.
22. Марсель Пруст у контексті модерністичних творчих пошуків.
23. Селін як текст: історія життя людини і письменника.
24. «Подорож на край ночі» Селіна: тематико-проблемний рівень роману.
25. Сміслові акценти в романістиці Селіна.
26. Життя і творчість Франсуази Саган.
27. Франсуаза Саган: особливості художньої прози.
28. Театральна концепція Бертольда Брехта.
29. Франц Кафка: життя і творчість.

30. Експресіоністичні маркери творчості Ф. Кафки.
31. Роман Ф. Кафки «Процес»: проблематика, образність роману.
32. Життєтворчість Г. Белля.
33. «Очима клоуна» Г. Белля: експресіоністична парадигма роману.
34. Роман Г. Белля «Очима клоуна»: смислове навантаження.
35. Генріх Белль в українській культурі. Василь Стус про Г. Белля.
36. «Бляшаний барабан» Гюнтера Грасса.
37. Вірджинія Вулф у контексті британського модернізму.
38. Роман Олдоса Гакслі «Прекрасний новий світ».
39. Риси постмодернізму в романі Дж. Фаулза «Колекціонер».
40. «Колекціонер» Дж. Фаулза: сюжет і композиція, проблематика роману.
41. Екзистенційні мотиви в романі Дж. Фаулза «Колекціонер».
42. «Безплідна земля» Томаса Стернза Еліота: мотивний комплекс поеми.
43. Проблематика роману Т. Драйзера «Американська трагедія».
44. Проблема «людина і суспільство» у творчості Т. Драйзер.
45. Образ у романі Вільяма Фолкнера «Світло в серпні».
46. Повість Джерома Девіда Селінджера «Ловець у житі»: особливості змісту, смислові акценти.
47. Збірка Ф. Г. Лорки «Поет у Нью-Йорку»: особливості образності, стильові домінанти.
48. Магічний реалізм: поетика, естетика. Роман «Сто років самоти» Г. Маркеса: контрапункти стилю.
49. Постмодернізм: засади ідеології та поетики.
50. Постмодернізм: проблема ідеологічної та стильової ідентичності.

СЛОВНИК КЛЮЧОВИХ ПОНЯТЬ

Авангардизм (фр. *передовий загін*) – сукупність різних напрямків (стилів – сюрреалізм, експресіонізм, дадаїзм тощо) у літературі та мистецтві 20-х рр. ХХ ст., що проголосили програму відкритої соціальної заангажованості творчості, розрив із класичною художньою традицією, яка вважалась такою, що вичерпала свої естетичні можливості, і необхідність сміливого експерименту для вироблення нових, неканонічних способів відтворення й осмислення явищ дійсності. Представники: Луї Арагон, Антонен Арто, Бертольд Брехт, Луї-Фердінан Селін та ін.

Античність (Антична література) – період літератури стародавніх греків і римлян VIII ст. до н. е. до IV ст., для якого характерні зв'язок із міфом, публічність, зв'язок із музикою, світоглядний синтез (тісний зв'язок зі світоглядними особливостями родового, полісного, державного життя, а також – релігією, філософією, політикою, мораллю); маркується духовними цінностями гуманізму, піднесення земної краси. Це час творчості Гомера, Алкея, Сапфо, Есхіла, Софокла, Вергілія, Петронія, Апулея та ін.

Бароко (від італ. *дивний, химерний*) – напрям у мистецтві та літературі XVII–XVIII ст. («хворобливе дитя, народжене від батька-потвори і матері-красуні»), якому належить надзвичайно складна художня система (з ознаками мінливості, поліфонічності, ускладненої форми). Барокова література характеризується поєднанням релігійних і світських мотивів, образів, тяжінням до різних контрастів, гумору, складної метафоричності, алегоризму й емблематичності (водограй як символ доби), прагненням вразити читача пишним стилем, риторичним оздобленням твору. Людина у мистецтві бароко – істота слабка, приречена поневірятися в трагічному хаосі життя. Конфлікт людини бароко заснований на переживанні кризи, усвідомленні гострого протиріччя між людиною і навколишнім світом. Умовна формула бароко – це синтез відродження і середньовіччя. Представники барокової літератури: Джон Мільтон, Джон Донн, Педро Кальдерон, Ганс Якоб Гріммельсгаузен.

Веймарська класика – напрям у німецькій класичній літературі просвітницької спрямованості 80–90-х рр. XVIII ст., що орієнтувався на антику як ідеал духовної та фізичної досконалості, тяжів до жанрового розмаїття, масштабності образів, простоти композиції. Серед представників – Йоганн-Вольфганг Гете, Фрідріх Шиллер.

Відродження (Ренесанс) (від лат. *відроджуюсь*) – епоха в історії культури та мистецтва Європи XIV–XVI ст., започаткована в Італії. У літературах європейських країн відбуваються зміни, зокрема поворот до світського характеру культури, її антропоцентризм (інтерес до людини та її діяльності, культ людської особистості) письменство замість латині звернулося до національних мов, виявляється

інтерес до народної творчості при одночасному зацікавленні античними зразками, в основу поетики покладаються принципи мімезису (тобто наслідування греко-римського мистецтва і природи), ясності естетичного мислення, простоти та конкретності. Дійсність трактувалася як єдино дана, наявна в гармонійних пропорціях та у відкритій ренесансною добою перспективі, у чутті вічного становлення, а відтак у потребі активного художнього втручання в довколишній світ. Жага максимальної повноти життя формувала особистість у чисто земному її самоздійсненні через стихійно-артистичний індивідуалізм. Митець – центральна постать цієї епохи, він намагається якнайповніше розкрити всі аспекти свого творчого потенціалу, виборює право змінювати, вдосконалювати довкілля за естетичними законами. Серед авторів цього періоду – Франческо Петрарка, Джованні Боккаччо, Еразм Роттердамський, Франсуа Рабле, Франсуа Війон, Мігель де Сервантес, Вільям Шекспір та ін.

Експресіонізм (лат. *вираження*) – літературно-мистецька стильова тенденція авангардизму, що оформилася в Німеччині на початку ХХ ст., насамперед у малярському середовищі (об'єднання «Міст», «Синій вершник»). Основний творчий принцип експресіонізму полягає у відображенні загостреного суб'єктивного світобачення через гіпертрофоване авторське «Я», напругу його емоцій, бурхливу реакцію на дегуманізацію суспільства, знеособлення в ньому людини, на розпад духовності, засвідчений катаклізмами світового масштабу початку ХХ ст. Поетикальні особливості: «нервова» емоційність, ірраціональність, символ, гіпербола, гротеск, фрагментарність, плакатність письма, підкреслений контраст, екзистенційні мотиви. Представники: Георг Тракл, Франц Кафка, Генріх Белль, Мішель Уельбек та ін.

Історія літератури – літературознавча дисципліна, об'єктом пізнання якої є історико-літературний процес (від найдавніших часів до сьогодні), тобто послідовна зміна в часі структурних елементів, учасників і явищ літературного життя. Спираючись на здобутки філософії, естетики, теорії літератури, ретельно простежуючи всю сукупність художніх творів, їхнє сприймання читачами і критичні оцінки, історики літератури описують динаміку літературно-мистецького життя, літературних напрямів і течій, виявляють значення творчості письменників, їхніх окремих творів для читачів епохи, в яку ці твори постали, і для наступних поколінь.

Класицизм – напрям у європейській літературі та мистецтві XVI–XVII ст., що досягає найбільшого розквіту у Франції. Ключовим маркером класицизму є орієнтація на античну літературу (проголошена ідеальною, гідною наслідування). Теоретичне підґрунтя – антична теорія поетики, передовсім «Поетика» Аристотеля, теоретичні засади якого втілювала французька «Плеяда». Найґрунтовнішим у плані осмислення принципів класицизму вважається трактат Ніколя Буало «Мистецтво поетичне» (1674). Класицистичні принципи можна звести до п'яти ключо-

вих пунктів: 1) дія своєрідного гасла «розум, природа, істина» чи «розум, гуманізм, знання», 2) осмислення проблеми людської вдачі шляхом дотримання закону «трьох єдностей» (дії, часу й місця), 3) гармонійність форм і зовнішня симетрія, 4) філософія раціоналізму (краса та істина досягаються через розум) і нормативність, 5) усталена жанрова система: високі жанри (драма, трагедія), середні й низькі (байка, сатира, комедія тощо). Для класицизму характерний аристократизм, орієнтування на вимоги, смаки вищої суспільної верстви, відтак і героями класицистичних творів були переважно люди високого походження. Практики класицизму: Франсуа Малерб, П'єр Корнель, Жан Расін, Мольєр, Марія-Мадлена де Лафайєт, Жан Лафонтен та ін.

Міф (грец. *слово, переказ*) – найдавніша розповідь про богів, духів, героїв, надприродні сили, які брали участь у створенні світу; це витвір наївної віри, який складає філософсько-естетичний комплекс давньої епохи, яка ґрунтується на заміні об'єктивності сприймання суб'єктивним апріорним переконанням. У давні часи міф створював уявлення про світ, впливаючи на процес пізнання, був основою для інтерпретації природних і суспільних явищ, ритуальних обрядів. Міф існував переважно у віршовій або розповідній формі, часто правив за основу синкретичних форм творчості, зумовлював створення національного фольклору та літератури. Наприклад, персонажі античних міфів – Зевс, Посейдон, Аїд, Аполлон, Дафна, Персей, Одиссей та ін.

Міфологія – а) сукупність функціональних міфів в обробці певної культури; б) наука, що вивчає особливості міфів. Найбільш цілісно зберіглась та набула найширшого літературного переосмислення антична міфологія, зокрема давньогрецька.

Модернізм (фр. *сучасний, найновіший*) – художня епоха кінця ХІХ – початку ХХ ст., що об'єднує художні напрями, художня концепція яких відбиває пришвидшення історії та посилення її тиску на людину (символізм, імпресіонізм, акмеїзм, неоромантизм та ін.). Вищим знанням проголошувалася поезія, зважаючи на її феноменальну здатність одухотворювати світ, проникати в найінтимніші онтологічні глибини. Ознаки модернізму: ідея радикального оновлення мистецтва, культури, людини: відхід до світу формальних, фактурних предметів; концептуалізм: предмет зображення – нова реальність, не подібна до навколишнього світу; головна функція мистецтва – не відображення світу, а конструювання його, відбиття свого ставлення до подій, суб'єктивного сприйняття реальності; прагнення до епатажу: депредметизація, дефігуративність; безсюжетність, складні внутрішні форми; активний вплив філософських, соціологічних, психологічних, культурологічних теорій (фрейдизм, ніцшеанство, марксизм). Представники: Шарль Бодлер, Артюр Рембо, Поль Верлен, Оскар Вальд, Моріс Метерлінк, Марсель Пруст та ін.

Персонаж (лат. *особа*, фр. *маска актора*) – постать людини, зображена письменником у художньому творі, загальна назва будь-якої дійової особи кожного літературного жанру; постать літературного твору з будь-якими психічними, особистісними якостями, моральними, ідеологічними, світоглядними переконаннями.

Постмодернізм – загальна назва окреслених останньою третиною ХХ ст. тенденцій у мистецтві, що виникла після модернізму та авангардизму. Цей термін поширився наприкінці 60-х спершу для означення стильових тенденцій в архітектурі, спрямованих проти безликої стандартизації та програмового техніцизму, невдовзі – у літературі та малярстві (поп-арт, оп-арт, «новий реалізм», геппенінг та ін.). Основним джерелом постмодернізму в аспекті пізнання виявилася деструкція, визнання прогресу лише у вигляді неспростовної ілюзії, загострене, перейняте «еклезіастівським» пафосом відчуття вичерпності історії, естетики, мистецтва. Реальним вважалося варіювання та співіснування усіх форм буття, таким чином принципи повторюваності та сумісності перетворилися на стиль художнього мислення з притаманними йому рисами еkleктики, тяжінням до стилізації, цитування, ремінісценцій, алюзій. Митець має справу не з «чистим» матеріалом, а з культурно освоєним, оскільки існування мистецтва у попередніх класичних формах неможливе в постіндустріальному суспільстві з його необмеженим потенціалом серійного відтворення та тиражування. Постмодернізм полягає у стиранні меж між високим мистецтвом та кітчем, медитацією і геппенінгом, у переоцінюванні традицій авангардизму та модернізму. Ключові ознаки постмодернізму: культ незалежної особистості, потяг до архаїки (міфу, колективного несвідомого), бачення повсякденного життя як театру абсурду / апокаліптичного карнавалу, використання підкреслено ігрового стилю (акцент на ненормальності, несправжності, протиприродності панівного в реальності способу життя), зумисне переплетення різних стилів оповіді (високий класицистичний і сентиментальний, грубо натуралістичний і казковий; у художній стиль нерідко вплітаються стилі науковий, публіцистичний, офіційно-діловий), суміш багатьох традиційних жанрових різновидів, сюжети творів зазвичай є легко замаскованими алюзіями (натяками) на відомі сюжети літератури попередніх епох, те саме з образами, композицією, іронічністю та пародійністю. Представники: Джон Фаулз, Мішель Фуко, Патрік Зюскінд, Томас Пінчон, Мілан Кундера, Милорад Павич та ін.

Просвітництво (просвітницький раціоналізм) – доба в історії розвитку літератури, ідейно-естетичний рух XVII–XVIII ст., для якого характерно ствердження досконалості, гармонійної влаштованості світу та людини, яку природа обдарувала різноманітними талантами, здібностями. Основою просвітництва вважались моральність, наука і знання. Нова людина, самостверджуючись у житті й прагнучи особистого щастя, спирається на високу мораль, відступи від якої сприймаються як трагічний парадокс життя. Література просвітницького раціоналізму –

свідомий засіб виховання і пропаганди. Представники: Даніель Дефо, Джонатан Свіфт, Генрі Філдінг, Вольтер, Дені Дідро, П'єр Огюстен Карон де Бомарше та ін.

Реалізм (лат. *речовий, дійсний*) – ідейно-художній напрям у літературі та мистецтві XIX ст. Основоположною для реалізму стає проблема взаємин людини і середовища, впливу соціально-історичних обставин на формування духовного світу (характеру) особистості. На перше місце у літературі висувається пізнавально-аналітичне начало, типізація дійсності утверджується як універсальний спосіб художнього узагальнення. Література стає засобом пізнання людиною себе і навколишнього світу, набуває аксіологічного (ідеологічного) звучання. Принцип вірності реальній дійсності усвідомлюється як критерій художності, як сама художність. Визначальними для реалізму були прагнення до об'єктивності і безпосередньої достовірності відображення, послідовне дотримання міметичних принципів (художнє відтворення життя «у формах самого життя»), переорієнтація з минулого на сучасність, конкретно-історичний підхід до явищ дійсності та розуміння історії як поступального розвитку (прогресу), правдивість у зображенні деталей, віра в гуманістичні ідеали, конфліктність (драматизація) як сюжетно-композиційний спосіб формування художньої правди, превалювання прозових жанрів у літературі (роман, повість) та ін. Представники: Оноре де Бальзак, Стендаль, Проспер Меріме, Чарльз Діккенс, Гюстав Флобер, сестри Бронте, Вільям Теккерей та ін.

Романтизм – напрям у літературі, науці й мистецтві кін. XVIII–XIX ст., для якого визначальними стали риси: заперечення раціоналізму доби Просвітництва, ідеалізм у філософії, історизм, апологія особистості, неприйняття буденності і звеличення «життя духу» (найвищими виявами його були мистецтво, релігія, філософія), культ почуттів, захоплення фольклором, інтерес до фантастики, екзотичних картин природи та ін. В естетиці романтизму класицистичному «наслідуванню природи» протиставляється творча активність митця з його правом на самобутність й оригінальність. Провідним у художній творчості романтиків стає принцип індивідуальності. Мистецтво підноситься до рівня найвищої цінності і сприймається як вияв глибинної суті життєдіяльності. Романтизм відкидає нормативність, раціоналістичну регламентацію у мистецтві, понад усе цінується творча свобода та фантазія. Представники: Віктор Гюго, Ернст Теодор Амадей Гофман, Генріх Гайне, Джордж Гордон Байрон, Вальтер Скотт, Вашингтон Ірвінг, Едгар Аллан По та ін.

Сентименталізм (від фр. *почуття, чуттєвість, чутливість*) – напрям у європейській літературі другої половини XVIII – початку XIX ст., що розвивався як утвердження чуттєвої стихії в художній творчості на противагу раціоналістичним нормативам класицизму та властивому добі Просвітництва культу абсолютизованого розуму. Сентименталізм отримав свою назву за твором англійського

письменника Лоренса Стерна «Сентиментальна подорож» (1768). Для сентименталізму характерне акцентування на почуттях як головному духовному началу людини, на емоційних реакціях на зовнішній світ, ідеалізація природних зв'язків людей (сімейних, подружніх), зображення любові до ближнього як джерела доброчесності. Письменниками відкрита здатність простої людини, не зіпсованої цивілізацією, передовсім ідеалізованого селянина, до тонких чуттєвих переживань. Основною категорією визнана почуттєвість (є джерелом вищих насолод і основних чеснот), що в художніх творах подавалася як гіперболізація почуттів героїв. Представники: Роберт Бернс, Жан-Жак Руссо, Семюель Річардсон, маркіз де Сад та ін.

Середньовіччя – період в історії західноєвропейської літератури V–XV ст., для якого характерне домінування ідеології християнства, що пояснювала світ як здійснення волі Божої, а Біблія була основним джерелом символічно-алегоричних образів. Це час ірландського, ісландського, французького й німецького епосу, куртуазної літератури, творчості Аліг'єрі Данте тощо.

Сюрреалізм (фр. *надреальне, надприродне*) – авангардистська течія початку ХХ ст., що виникла спочатку в літературі, потім поширилася на малярство, скульптуру та інші мистецтва, філософською основою якої стали інтуїтивізм, фрейдизм і фантазійне мислення. Особлива роль у сюрреалістичній творчості відведена підсвідомому та несвідомому, реалізованому через прийоми автоматичного письма, правила випадковості, сновидіння тощо. Естетичну платформу сюрреалізму поділяли Поль Елюар, Луї Арагон, Пабло Неруда та ін.

Футуризм (лат. *майбутнє*) – один із напрямів авангардизму ХХ ст., для якого характерне неприйняття вічних цінностей, захоплення акцентуванням «грубих» речей, екстраполювання сучасного в майбутнє, позбавлене «вантажу» будь-яких традицій, нібито зайвих при розбудові ні на що не схожої культури за останнім словом науки і техніки. В естетиці футуризму відбувався процес деестетизації та дегуманізації мистецтва, поєднувався принцип позитивізму й інтуїтивізму. Головними елементами поезії проголошувалися хоробрість, сміливість та бунт, «натиск, лихоманне безсоння, гімнастичний крок, ляпас та удар кулака» (Томмазо Марінетті). Ця настанова зумовлювалася епатаційною «етикою» авангардизму, асоційованою з позамистецькою сферою – військовою. Футуризм відзначався кострубатою «красою», охопленою стрімким рухом оновлення, суголоссям міського темпоритму, розширював зображально-виражальні можливості поетичного мовлення, вводячи в нього елементи прозаїзації, пафос стенографування ліричних переживань, словотворчості (прийом зауму). Представники: Томмазо Марінетті, Альдо Палаццескі, Лучано Фольгоре, Арденго Соффічі та ін.

Художній образ – специфічна форма естетично-чуттєвого освоєння (сприйняття і відображення) і перетворення (моделювання) дійсності, конкретно-чуттєве уявлення, що діє водночас на почуття і свідомість. Художній образ спрямований

на реципієнта і розрахований на його уяву, співтворчість, емоційну реакцію, роботу думки. Наприклад, образ Едіпа з трагедії Софокла «Едіп-цар» як людини, що стикається з фатумом, виявляє волю, обираючи страждання.

ДЛЯ ПОДАТОК

Навчальне видання

Пуніна Ольга Василівна
Соловей Олег Євгенович

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методичні вказівки
для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія
освітньо-професійної програми «Українська мова та література»
й освітньо-професійної програми «Прикладна лінгвістика»

Редактор О. А. Солдатова
Технічний редактор Т. О. Важеніна-Гопрак

Підписано до друку 03.02.2025
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 3,48.
Тираж 30. Зам. 2.

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018